

Nyaturu: Bible for Matthew

Formatted for Translators

©2022 Wycliffe Associates

Released under a Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

Bible Text: The English Unlocked Literal Bible (ULB)

©2017 Wycliffe Associates

Available at <https://bibleineverylanguage.org/translations>

The English Unlocked Literal Bible is based on the unfoldingWord® Literal Text, CC BY-SA 4.0. The original work of the unfoldingWord® Literal Text is available at <https://unfoldingword.bible/ult/>.

The ULB is licensed under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

Notes: English ULB Translation Notes

©2017 Wycliffe Associates

Available at <https://bibleineverylanguage.org/translations>

The English ULB Translation Notes is based on the unfoldingWord translationNotes, under CC BY-SA 4.0. The original unfoldingWord work is available at <https://unfoldingword.bible/utn>.

The ULB Notes is licensed under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

To view a copy of the CC BY-SA 4.0 license visit <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>

Below is a human-readable summary of (and not a substitute for) the license.

You are free to:

- Share — copy and redistribute the material in any medium or format.
- Adapt — remix, transform, and build upon the material for any purpose, even commercially.

The licensor cannot revoke these freedoms as long as you follow the license terms.

Under the following conditions:

- Attribution — You must attribute the work as follows: "Original work available at <https://BibleInEveryLanguage.org>." Attribution statements in derivative works should not in any way suggest that we endorse you or your use of this work.
- ShareAlike — If you remix, transform, or build upon the material, you must distribute your contributions under the same license as the original.
- No additional restrictions — You may not apply legal terms or technological measures that legally restrict others from doing anything the license permits.

Notices:

You do not have to comply with the license for elements of the material in the public domain or where your use is permitted by an applicable exception or limitation.

No warranties are given. The license may not give you all of the permissions necessary for your intended use. For example, other rights such as publicity, privacy, or moral rights may limit how you use the material.

Matthew

Chapter 1

¹ Kitabu ka ukoo wama Yesu Kristo mwana wama Daudi, mwana wama Ibrahimu. ² Ibrahimu neari ihe wama Isaka na Isaka ihe wama Yakobo na Yakobo ihe wama Yuda na anyandughu vakwe. ³ Yuda neari ihr wama Peresi na Sera na Tamari, Peresi ihe wama Hezeroni na Hezeroni ihe wama Ramu. ⁴ Ramu neari ihe wama Aminadamu, Aminadamu ihe wama Nashoni, na Nashoni ihe wama Salimoni. ⁵ Salimoni neare ihe wama Boazi kene Rahabu, Boazi ihe wama Obedi nkene Ruth, Obedi ihe wama Yese, ⁶ Yese neari ihe mutami Daudi, Daudi neare ihe wama Sulemani kene mukhema wama Uria. ⁷ Sulemani neare ihe wama Rehoboamu, Rehoboamu neare ihe wama Abiya, Abiya ihe wama Asa. ⁸ Asa neare ihe wama Yehoshafati, Yrhoshafati ihe wama Yoram na Yoram ihe wama Uzia. ⁹ Usia neare ihe wama Yothamu, Yothamu ihe wama Ahazi, Ahazi ihe wama Hezekia. ¹⁰ Hezekia neare ihe wama Manase, Manase ihe wama Amoni, Amoni ihe wama Yosia. ¹¹ Yosia neare ihe wama Yekoni na aruna wakwe va kikhosia neare vakahowa oenda u Babeli. ¹² Neare vakahowa uenda Babei=li, Yekonia ihe wama Shatieli, Shatieli kuku wama Zerubabeli. ¹³ Zerubabeli are ihe wama Abiudi, Abiudi ihe wama Eliakimu, Eliakimu ihe wama Azori. ¹⁴ Azori ihe wama Zodaki, Zodaki ihe wama Akimu, Akimu ihe wama Eliudi. ¹⁵ Eliudi ate ihe wama Elieza, ihe wama Matani, Matani ihe wama Yakobo. ¹⁶ Yakobo are ihe wama Yusufu mughasia wama Mariamu are akamufafa Yesu negutamwa Kresto. ¹⁷ Ufafo wonge ukufuma kene Ibrahimu ukufikia kene Daudi ee ufafo ikumi na kane. Ufuma Daudi, mpaka uhorwa uendo u Babeli ufafo wa ikumi na kane Kresto mfafo ikumi na kane. ¹⁸ Ufafo wama Yesu Kresto are wevii. Nyiia wakwe Mariamu, akachumbiwa na Yusufu nevakima mwana ne Mweru. ¹⁹ Mukhasia wakwe Yusufu neare muntu ni winathuthi athina yanja umwira menyaa onchanya. ²⁰ Neakughemaneya mantu asaa, maraika wama Mungu akamudueya uridoti akamwera Yusufu mwana ama Daudi, utaoghope umhoa mukhema Mariamu mukhema ako, "Soko urinto newinayo ne kwa nguu ya mwavu ne Mwera. ²¹ Ujikitungua mwana wa kighosia ujomwietana nna rake Yesu kwa soko ujuwaokoa antu wakwe na mahufye awe." ²² Oghe ayai ekadiieya ne nahanyiwe na tata kwa jia a mwoni akahanya, ²³ "Kavi mucha kuucha unto na ukufafa mwana wa kighosia, na kutanua nina rakwe Imanueli manayo Mungu na see." ²⁴ Yusufu akafetya ufuma untuo na utend nino malaika wa Bwana na muhoa kinya mughemakwe. ²⁵ Soko unji inaraa nayo paka newajuklitungua mwana wa kighasia naumwetana rinakwe Yesu.

Chapter 2

¹ Neare Yesu wafafwa u Bethlehemu Uyahudi omatiko a mfalume Herode, atu ne wasamie ufuma ukea akwenge wakaglia Yerusalemu vekahanya, ² "Wekufe usuyu ne wafafya mtemi wa Ayahudi? Kwaona njota akwe ukeya nasee kwajaa umwinaniesa." ³ Nemutemi Herode wajotegheya ayai akahura, ne u Yerusalemu onge namweso. ⁴ Herode akawarunda akuu wa dini vonge na wandisi wa antu no agawawenya Kresto kufafwa kupe?" ⁵ Wekamuera kene Bethlehemu ya Uyahudi, soko neandikiwe na aoni, ⁶ Vee Bethlehemu ughi eye o Yuda uti mayili kwa akiu wa Yuda soko ufuma kere veve ujie mtemi nejedema antu wane Esraeli." ⁷ Herode akawaetana avoo asonmi ywa kifihwi na vaweyane ihodo ike ino njota aighei. ⁸ Akawatuma Bethlehemu, nohaya endi mwendomfenja mwana newa fafwa nemwamona ndetei nenonedahe uja na mwinamea." ⁹ Newajumteghenya mtemi, vakaendelea na mhinjo wawe na njota esee neawameona ukeya ekawatongea noemekha untoo kene mwana newafafwa were. ¹⁰ Neare wameona nkota wakayaja gwa uyanjo ne ukuu ino. ¹¹ Wakahefe ukhaya no uona mwana no wafafwa na Mariamu yiya wakwe. Wakamukuria na muinamea, wakakunukua akiba yawe na umufanyiga dhahabu, uvumba na manemane. ¹² Mungu undoti watasote kene Herode, wakaghenga no usuka ughewa gwa njia inge. ¹³ Newajuhegha, malaika wama Bwana akamuduya Yusufu uu ndoti, uhanya oka umohoe mwana na nyinya mudoree u Misri. Sagili kuko nejuwaera, soko Herode ukufenja mwana muraghe. ¹⁴ Utiku Yusufu akafetia no uhoa mwana na nyinyano udorea Misri. ¹⁵ Akaghekaa kuko mpaka Herode wakuya. Rekakhonda ereo na Bwana warechayige ufuma uumoni." ¹⁶ Nea Herode waona wazarauliwa na antu nia wasomi akakasirika ino. Akaragheya wauraghwe anina vonge wa kighosia nea u Bethlehemu na vyoghe kieneo esee ne vina miaka evee na ulenda fanghe ugiwekeya ino ufuma kwa voo antu na wasomie. ¹⁷ Hafo ukakhonda ukhavi neawareghetiywe umwavu wa mwoni wama Yermia, ¹⁸ "Sauti ikateghweywa u Ramah, kiereka na mahogheyo ne makuu, Raheli kurera ana wakwe atayanje soko watifo kakhe." ¹⁹ Herode newajukunya rava malaika wama Bwana akamdinya Yusufu undoti kuko u Misri no uhaya, ²⁰ "Uka umuhoe mwana na nyinya wakwe mwende ughe Israeli kusoko avoo ni ufenja ufanga wa mwana va kuree." ²¹ Yusufu akauka ukahoa mwana na yiya, na vagaenda ughe a Israeli. ²² Newajutengenya Arikelau autawalie u Yudakene baba wakwe Herode ukaoghofa uenda kuko ne Mungu wajaumghiya undoti, ukaenda Galilaya, ²³ akaenda ukikhaa unge neotwa Nazareti, irei arekakhonda ereo rahanyiwe naweghetwa kwa kerejia aoni manabii, ne kutanwa Mnazareti.

Chapter 3

¹ Umatiku ayoo Yohana Mubatizi akaja kutanatia uu nyika a Yuda no hanya, ² "Fei maghutie soko utemi wa kirunde we fife." ³ Kusoko uyuyi akanenwa na muona Isaya nohanya, rori wa mutu nikuetana unyika, eki ija ujea ama tata, ghoru makero akwe." ⁴ Yohana aoyete magosi a ngamea na mosifi wa ngosi ukeno kakwe. Mulewa akwe neanzige no roke wo kihaka. ⁵ Nau Yerusalemu, Yuda aghe no khate nefimie mongo Yorodani wakaenda kene mweso. ⁶ Neare weubatzwa na mweso u mongo wo Yorodani no ufea mahutie awe. ⁷ Yeso newajuvaona vige va Mafarisayo na Masadukayo neveuja kiene mweso no ubatzwa, akavaeranyee ufafo wanjokha ne wina sumu anyu newavahinia udua mbefa neenje? ⁸ Fafi mbesi neenoneyee ufea. ⁹ Na mutagheme no kikhanea okhati anyu, kwina Ibrahimu ete tata witu, kusoko nafaera Mungu udahete umohumbuera ana nese ufuma umagwe uyai. ¹⁰ Kwadaheka kehendo kaekwa u miri amete. Ete mwe mute neutufafa mbesia ne njija kutemwa na ujoghotwa uu moto. ¹¹ Novabatisa kwa maji gwa jea auhafi, yeso uyuo ne njie unyuma ane ne mukiu nepa nene ntinoneya uucha matu akwe, mweso kubatiza kwa mwavu ne mwero na wa moto. ¹² Naisekeso rakwe re ummkhono wakwe usafisia ulwanda wakwe na umekusanya ngano akwe uu ghalla. Nauyaregha makhambe na moto neutadaha urima. ¹³ Neare Yesu akaja ufuma Galilaya akaghea umongo wa Yorodani na ubatzwa na Yohana. ¹⁴ Nyenso Yohana asiha umughiya akaganya nene nisighite na veve veno waja kini nene? ¹⁵ Yesu wasucha wahanya yanja ihendeke vii fanoi soko inoneye ughondaneya tute oghe." Yohana akamyanjiya. ¹⁶ Neare wajubatzwa, hafo ne Yesu wajufuma omaje, rava irunde rekaroghuka kene mweso. Ne wanjumwona Roho wa Mungu ukusima kwa mfano wa njiwa no uhava uto akwe. ¹⁷ Rava, rori ukafuma ukirunde no haya, "Uyuine mwanane ne nemuyanjete, neganjisiwe ino na mweso."

Chapter 4

¹ Na Yesu akathongewa na khoo hadi ujangwa akasoywa no murughu. ² Ne ufungiye kwa matiku makhume ane mumwe na utiku akahanga njaa. ³ Msoyi waja no umukhanea, "Mwese veve we mwana wa Mungu, yakhanie magwe ahendeke mukate." ⁴ Yesu akamjibu na umwera, "Eandekiwe, 'Muntu athroo ishi kwa mukate utruufu, ila kwa mweukhani neurefumye umwaho wa Mungu.'" ⁵ Na murughu akamthroa ungee ne ntakatifu no umweka otho ino ukhijengo ra hekalu, ⁶ Noumwera mwese veve we mwana wa Mungu, kijoghothe fange, kwa soko eandikiwe ujo vakhanea malaika vakwe vaja khudaka, 'No vakuhumbue kwa makhono awe ili uthakhangokwe no mughuu wako ukigwe.' ⁷ Yesu akamwera, "Kanke eandikiwe, 'Uthramosoye Mungu wako.'" ⁸ No murufhu akamuhua na umuthroa ufande wonto ino akamwaghea ntemi yonge yongee na uja isiyi yonge. ⁹ Wamukhanea nejookhufa manto onge ayai newanyinamea na uthungamea." ¹⁰ No Yesu akamwera, "Enda oko hegha afayi, Murughu! Kwasoko eandikiwe, 'Enoneye umuthrungamea Mungu wakho no umuthrumekee mwenso wiyene.'" ¹¹ No murughu akamureka, na rava, malaika vakaja na umuthumekea. ¹² Yesu wajothegheya Yohana wakathwa, wafwaya mpaka Galilaya. ¹³ Akafwaya Nazareti wenda na uishi Kapernaumu, neefo mpeompeo no bahari a Galilaya, umeembe a majimbo a Zabuloni na Naftali. ¹⁴ Eree rekadweya utimiza eroo nerekaengethriwa na nabii Isaya, ¹⁵ "Unge a Zabuloni nange a Naftali uelekea ubahari, ungambo a Yorodani, Galilaa omataifa!" ¹⁶ Antu nevakekhee ukithri vaona weru ne ukuu, no avoo nevakekhee ukiivuli kamauti, onto awe weru uvaakie." ¹⁷ Ufuma ikhondo isee Yesu akaandyothranatya na uhanya, "Feyi, kwasoko unthemi wokirunde wahumbea." ¹⁸ Nekoenenda umpeompeo a Bahari a Galilaya, akavaona anyandagho vavere, Simoni nekoethranwa, Petro, no Andrea kaka wakwe, nevothreghe nyavu ubahari kwa soko neavuvi va samaki. ¹⁹ Yesu akavera, "Njii mosambeye, nejovahenda mwavuvi wa anto." ²⁰ Kinyahafo vakaireka nyavu na umusambeya. ²¹ No Yesu nekuenda kufuma akavaona anyandogho voya vavere, Yakobo mwana wama Zebedayo na Yohana kaka wakwe. Nevevonge umutumbwi no tata wawe nevothruma nyavu yawe. Akavetana, ²² no kinyahafo vakareka mutumbwi na tata wawe vamosambeya. ²³ Yesu akaenda uhumbea Galilaya onge neokofundisha omasinagogi awe, neukutananta ukhaniwa untemi, no oforya marue akila namna kuantu. ²⁴ Khani yakwe ihanea usiria inge, no antu vava eta kene mwenso avo vonge nevowaa, nevemarue hiyahiya no mavai, nevina mapapo, no avoo nevotaghwa na khoo no nevapoozye. Yesu akavaforya. ²⁵ Irondo nirikuu ra anto vakamasambeya ufuma Galilaya, no Dekapoli, no Yerusalemu no Uyahudi na ufuma ungambo a Yorodani.

Chapter 5

¹ Yesu newaona irando, akahegha noelekea ukethanto. Neawakikhaa faghe, anafunzi vakwe vekaja kene mweso. ² Akakunukua momo ivakwe akavapundisia no ohanya, ³ "Bahu ataki voo khoo utemi wa kirunde ne wawe. ⁴ Bahu nivina soko wajofarijewa. ⁵ Bahu avoo neafoo soko vajorisi ghee. ⁶ Bahu nevinanjaa na yweta a tute, soko asara najoikutwa. ⁷ Bahu nevina rehema kwa soko asaa vehanga Rehema. ⁸ Bahu nivina khoo nenjija kwa soko vajomwona Mungu. ⁹ Bahu neveupanisia kusoko asaa vajoetanwa anavaa Mungu. ¹⁰ Bahu nifuukhaswaa, kwa soko atute soko utemi wa kirunde ne wawe. ¹¹ Bahu nyene ne antu vajivatuka no vakhasia au uvahanya gwa aina ave khene nyenye kwa soko ane. ¹² Nyanji no sangilia, soko thawabu anyu ne khauto girunde. Kwa soko ayai ndio ufeuwatesa manabii neaviishi nyuma untu. ¹³ Nyenye mwe munyu wo uremi. Onyeso ne munyu wayaghaya lombe ayo atendeka ore munyu neoja kanke? Etutendeka njija kwa inturegeja kanke, kwa soko eseee eujoghutwa unji no ufanangewa na meghuu antu. ¹⁴ Nyenye mwe weru wo uremi. Nge neejengiye onto o kethranto uthrokifiha. ¹⁵ Hathra antu vathriacha thraa na umeeka fange ukikapu nyenso kunto, nyenso yovamwekea vonge nevo munge anyumba. ¹⁶ Reka weru wanyu ueriye usonge antu kwanjea ne akwamba, vaone ntendo yanyu ne njija no umukurya tata wanyu nekokirunde. ¹⁷ Mthrangeme najo mifira sheria hathra aoni. Ntiaja ufira nyenso uhenda. ¹⁸ Thruthre novera kamwe irunde na nge yonye ifwaye kuthrii yodi emwe hathra nukta aemwe a sheria neejoheywa usheria hadi hafo kila intu sora hendwa. ¹⁹ Kwasoko usuu newavunja amri iyii na uvaseya vange, uthrenda iyoo ojaethranwa monyoi ukothremi wo kirunde. Nyenso osoo nikokwathrea na oiseya ujoethranwa mukuu ukuthremi wo kirunde. ²⁰ Soko novera thruthre anyu neadea nanka thruthre a andishi na Mafarisayo gwavyovyote muthuhefea ukuthremi wokinde. ²¹ Mwathregheye anenive kenge kua, "Uthraoraghe no usoyo neukuoragha weso ukhurughu neukuu." ²² Kusoko nevera usuyu newamhura muna wakwe, ukuhendeka ukurughu wo hukumu. No usuyu munakwe vii, vee we muntu neutinoneye! kutendeka umbefa oo baraza. No usiiu nekuhaya, veve umfutu, 'Veve umfutu ukuhendeka ukurughu wo moto vo jehanamu. ²³ Mwese kufunya sadaka ako kene madhabahu no kumbuka gwe mna wako wina into lolote kene veve, ²⁴ mereke sadaka usonge ao madhabahu, naenda unjia ako, fatana tanju no mnako, naend aumefunya sadaka ako. ²⁵ Fatana no mwiremwi wako ure, nekee mwinakwe unjia uenda umahakama, nesoko mwiremwi wako wefokureka mikhono ama hakim, no hakim ukureka mukhono asikare, navee kujughatwa u gerezani. ²⁶ Tute nokwera, neutuekwa huru paka urefe senti a mwiso nekudaiwa. ²⁷ Mwategheye eandikiwe vii, usizini.' ²⁸ Kweso neufaera yeyote nekumurava mukhona, nomuyanja wadaha uzini nayo ukhoo akwe. ²⁹ Neama riho raka kelelo rekusacha kikwa, neuta norejukhuta kure no vee. Kwa soko bahu kiungo kimweda ka mwere wako kifirike kuliko mwere woghe ujughutwa ujeahanamu. ³⁰ Ne mkhono wako wo kelelo newakusacha uvara, uteme no ujughuta kure na vee. Kusoko ne bahu kiungo kimwe ga mweru kifirike neti mwere woghe ujughutwa ujeahanamu. ³¹ Na ereghetiye vii, yeyote newamujucha mkhema no umufa mwandiko wa talaka. ³² Kusoko ne novera, usuu newa mweka mukhema wakwe, bila soko a zinaa, gumtenda ahendeke mzinzi. No usuu negumurongoa neare wafawa talaka ukutenda uzunzi. ³³ Kanke mwataghenye aneniwe kwa avoo vakhae, mtakiafee kwa uregheghe, nyenso toi viapo vyanyu kene tata. ³⁴ Ksoko novaera, mutagiafige ne kunyui, ne kwairunde, na kwa soko akhae aa Mungu; ³⁵ Neiti kwa ghee soko ne sehemu aukia itubero upanangea sambu yakwe au kwa u Yerusalemu, soko nenyee utemi ne akuu. ³⁶ Wala utakiafee kwa ono wako, soko utudaha utenda ujee umwendo utendeke weru au wiru. ³⁷ Bahu khani yanyu itendeke, hoo, hoo, apana, apana, kwa soko ne anakhee ayoo ufuma unyoo mrughu. ³⁸ Mwategheye aneniwe, riho kwa riho, oo rino kwo rino.' ³⁹ Kusoko ne novera, motasindane na muntu muovu; kusoko muntu newakuantwa uhaya wa kulia move na woya. ⁴⁰ Nese yoyote winyumbu uenda na veve umahakama na wakuheyeya kanjo ako, murekee joho rako. ⁴¹ Na usuu ne ukukuonyea uenda nayo maili imwe ne ukusugha ukukofa. ⁴²

⁴³ Mwategheye ihanyiwe muyanje jirani wako muhure wako.' ⁴⁴ Kweso nuvira vajanji adui vangu vaombe ne vinonuzi, ⁴⁵ kwasoko muhendeke mwana vama tata wanyu ni ukukirinde, kwa soko ukuhenda yua nivaangazie avi na aja na ukuvafaa mbua avi na vaja. ⁴⁶ Ese mwayanja ni mwamuyanjite nyenye, muhanga uja kii? Nikweso watoza ushuru vatuhenda ujii? ⁴⁷ Nane muatimia anyu ndughu vangu uyi muhanga ntumi kuliko vangi? Je!, Antu vamataifa vatuhenda uyii uyii? ⁴⁸ Kusoko kunoneye muhondeke mua kamilifu, kinya tata wanyu wo kirunde mwino mukamilifu.

Chapter 6

¹ Kantea utenda tendo ne njija u songe antu no kionyesha, kwasoko utuhanga mboto ufuma khene ntanta ne ukirunde. ² Soko asee nekufunya utakhe tarumbeta no ikisifu maghonjo kinya ahonge neveutenda uu misikiti no mintaa, soko aseye antu vavasifutute no vaera, vadahie uhanga mboto awe. ³ Gweso veve nekufunya mukhono wako wa kimoho utamanye nerotherdwa no mokhono wa kulea, ⁴ Ente kamwe zawadi ako ifume gwa kifihyo ndio tata wako nekuona ukifihyo kukuhangeya mboto ako. ⁵ Newatendeka kuomba utatendeke kinya anafiki, kwa soko wayanjete uemeka uomba uu misikiti no kona yoo mitaa soko antu vavarave. Tute novaera vadahie uhanga mboto yawe. ⁶ Gweso veve, nekuomba, hefea uchumba. Funga mulango na ulombe kene tata wako nekuona ukipihe. Neare tata wako nekuona uu kifihyo kukuhangiya mboto ako. ⁷ Newa tendeka kuomba utasukiangi, sukiangi khani nitina maana kinya mataifa nefeutendaa kwa soko veughema vetegheywa kwa soko akhani nyinge neviyahanya. ⁸ Basi untatendeke kinya asaa, kwa soko tata wako umanyie shida yako niki winaomba kini mwendo. ⁹ Are basi omba vii, tata witu wa kirinde, rikurwe rina rako. ¹⁰ Utemi wako uje, mafenji ako ahendeke ukurime kinya kuko ukirunde. ¹¹ Ukupe mukate witu wa mwitiku. ¹² Ukwamehe deni itu, kinya sese nikuvasamehea adeni vitu. ¹³ No utakuete uifimo, kwasoko kusunte no umurughu. ¹⁴ Ni mwavasamehea mahutye awe tata itu ni ukivirunde ukuvasamehea nyenye. ¹⁵ Kwenso ni musamehea mahutye anyu. ¹⁶ Umantu onge ne wahendeka ufungie utaonyeshe ikeru na uvaikinya anafiki ni vuhenda kunsoko vuhinina umakenu awe ili antu vavamanye wafungie. Tute nokwera wandahie uhanga mboto awe. ¹⁷ Gweso veve newahendeka ufungie, ira makutha itwe rako no wonye wako. ¹⁸ Soko itukuonyesha songe antu ne ufungie, gweso utendeka kene tata wako no kusiri. Na tata wako nekuona usiri, kukufa mboto ako. ¹⁹ Utakiekeye sadaka ako mughonjo hafai unge kene nondo na kutu vatudaha ufira, no kene waivi viuvunja no uiva. ²⁰ Kwa sokoaya, kituzie sadaka ako mughonjo ukirunde, kene kutie nondo wala kutu atunda ha ufira no kene waivi watu udaha no. ²¹ Kusoko sadaka yako kene ire, na khoo ako utendeka ekuko. ²² Riho ne kimweri ka mwere, ne gweso rahendeka rifanya, mwere wonge kuijuywa weru. ²³ Nyeso nerahendeka riho rako tibofu, mwere wako wonge kukijua wiru neukuul! ²⁴ Kutie hata omwe nekkudaha uvasughulikie ma bwana vavee, kusoko kumuhura umwe no muyanja monya, au ne tiuyi kukifunya, no umfefa monya. Utugaha umutumekea Mungu no ugware. ²⁵ Neare no kuera utahange mashaka uhusu maisha ako, kulia toni au kunywa tuni, no umwere wako kuyaa ntuni, maisha tii zaidi malewa na zaidi amasaa? ²⁶ Rava nyonyi ne yu angani, itupadea na urunda ghalani, soko asee, tata wangu wo kirunde, kuvabisia veso. Nyenye mutiva thamani ino kuliko veso? ²⁷ Ne anyu kene nyenye nekudaha ukiha ngaekaa no udaha ukiongaya dhira emwedo ukufanga wo maisha akwe? ²⁸ Noasike ne mwina wasiwasi uhusu masaa? Ngemi uhusu maua ne megghunda, ninoukua atatenda mwemo na atudaha ukiyeeha. ²⁹ Kauke novaera, hata Sulemani uku uja wakwe wonge inayechwa kinya umwendo wa ayai. ³⁰ Nesa Mungu kuyayecha mahwa kene megghunda, neukikhaa itiku remwe na fadio eujughutwa u moto, je nekwa kiasi ike kuvayecha nyenye, nyenye ne mwina uhufei unyui? ³¹ Kusoko asee mtahange wasiwasi no kuhaya, je kulia ntuni? Au je kunywa ntuni? Au je kuyaa masaa ake? ³² Kwa soko mataifa veufenja mantu ayai, na tata wanyu wo kirunde umanyie nemuyasegha ayai. ³³ Kweso mwandio ufenji ufalme wakwe haki akwe na ayai onge kufewa veve. ³⁴ Kwa soko utaone wova kwa ajili afaidio kwa soko fadia ikisughulikia nyeso, kila ituku reukisughulikia reso, mwe itikureutosha no khasi yayo.

Chapter 7

¹ Utahukumu, navee utaje ujuhukumiwa. ² Kwahukumu nekuhukumu, navee ujuhukumiwa. Na gwa kipimo nekukifima na veve ujupimiwa ekeko. ³ Ne ntani kurava kipande ka muti ne kiu riho munako, nyeso utimanyie kipande ka ighogho ne reu riho rako? ⁴ Kudaha ure uhaya kene muna wako, india nekuheyeye kipande neke uriho rako, nechuhu kipande ga ighogho ge munge riho rakoo? ⁵ Mohongei vee; audia uhonya ighogho ne reuriho rako, ndio kudaha nonainja no kiheya kipandega ite keu riho ra munako. ⁶ Utavafe mbwa ne ketakatifu, na utavaghomie nyuma lulu songe awe. Kusokoayoo veuvifira nauvinangea kwa mighuuu, na kerike veukegeukea veve na kararua kipande kipande. ⁷ Omba navee kuphewa. Fenja navee kuhanga khwa hodi na veve kufungulewa. ⁸ Kwa yeyote nekuomba, kuhanga. Na kwa yeyote nekufenja kuhanga. Na kwa mutu neu kughwa hodi kuroghwerwa. ⁹ Au kwina mutu umukhate anyu, ne mwana wakwe wa mwomba kipande ka mukate kumupa igwee? ¹⁰ Au newamwomba samaki, na mweso kumupa njokha? ¹¹ Ne nyeso nyenye ne mwe anyama mahutire mumanyie ufafa ana ukuyu zawadi ne njija, Je! Ne juva kiasi ike ino ne tata wanyu ne kukieunde kuwafa muntu ne maja avoo neve umwomba mweso? ¹² Kwa soko isee, newayanja utendewa intu lolote na antu wanyenja, na veve no ekunoneye uvatendea vijji veso. Kwa soko esee ne sheria na manabii. ¹³ Hefei gwa ukera mlango ne unyui. Kwa soko mlango ne ughare na njia ne ghare eutongea kuneufe, na kwina antu vingeneveukera njia esee. ¹⁴ Mlango ne unyui mlango ne unyui ne njia ne uongoza kiene ufanya na wakei nevedaha meona. ¹⁵ Sasaki umanabii wa uregheghe neveuja unyete mukunja wa khoo kusoka ntute ne bwecha nekhae. ¹⁶ Gwa mbesia yawe muvamanya. Je antu veudaha uchuma mbesia umaghuya, au tini umute wo mubaruti? ¹⁷ Kwakoko esee, kila mute neuja gufafa mbesia nejija, mute uve kufafa mbesia ne bee. ¹⁸ Mute neuja utudaha ufafa mbesia nembee mute ne uve ufafa mbesia ne njija. ¹⁹ Kila mute ne utufafa mbesia ne jinja kutemwa no jughutwa umoto. ²⁰ Nenyaso gavamanya ukera no mbesia yawe. ²¹ Ti mu muntu negubwera nene; Bwana, Bwana, 'Ne gukea kene utemi wo ngirunde, gwe ne uyune guyatenda mafenji ama tata wakwe ne ukirunde. ²² Antu vingevajumbwera itiku resee, 'Bwana Bwana, gwina ufumya unabii gwa rina rako, gwina ufumya mapepo gwa rina rako, no gwa rina rako gwino utenda tendo nenyenge ne khuu?' ²³ Nyeso nejuvaera wazi, 'Tivamanyie! Hengi gene nene, nyenye ne mutenda ne mave!' ²⁴ Gwesio, kila umwe nekutegheya khani yane no utii uku fanana na muntu ne wina ihaa nejengie nyumba akwe anto mwamba. ²⁵ Mbua afonda, mafuriko aja, no upepo no umeghwa nyumba a esee nyeso insdaha ugwa fange, kusoko aejengie onto oo mwamba. ²⁶ Kusoko mu muntu nekuteghenya khani yane no udea utii, kufanananishwa no mntu ne mupumbafu neujengie nyumba akwe anto a mahangahanga. ²⁷ Mbua ekaja, mafuriko akaja, no upepo ukaja no umekhwa nyumba esee, na ekagwa na ufe wakwe ukakhonda." ²⁸ Ukaghea ukhonda ne Yesu akadaha ureghetia khani isii, antu vekashangazwa na maseyo akwe, ²⁹ Kwasoko akafundisha kinya muntu ne wina mamlaka ana ti kinya andisi vawe.

Chapter 8

¹ Ikhondo resee Yesu akasima fange ufuma umlima, irondo nerikuu rekamusambeya. ² Rava, mkoma akaja no msujudea usonge akwe akahaoya, "Bwana, newahendeka wetayari,kudaha ntenda nehendeke hesafi." ³ Yesu wanyosha mkhono wakwe no mutenya, nohanya, "Netayari." Tendeka we safi." Hapo hafo wafo kwa ukoma wakwe. ⁴ Yesu akamwera, "Tava nautahanye kwa mutu yeyote. Honga njia akio, no kionyesha mughonjo kene kuhani no ufunya zawadi neare Musa akaragheya, kwa soko a ushuhuda kene veso" ⁵ Ikhondo rasee Yesu kafika Kapernaumu, Jemedari akaja kene mweso ukamuwenya no hanya, ⁶ "Bwana, mutumami wahe uree ukhaya upoozie na wina mavai utisha." ⁷ Yesu akamwera, "Nejie no muforia." ⁸ Jemedari akasucha na akamwera, "Bwana, nene ntiwasamani hata uje no kea,mughe a dari ane,haya ineno tuu no mtumami wana ukuforwa. ⁹ Kwa soko nene none mutu ne nina udaho,na nina asikari ne veu fang'e ane.nenahanya kouyui enda no kuenda,na kwa muya njuu na mweso kuja,na kwa mutumami wane,tenda vii na mweso ukutenda ¹⁰ uyi.Hafo yesu neajutegheya ayai,akashangazwa na akavaera avoo neare wamusambeye, "Tute novaera ntina ona mutu ne wina imani kinya uyui kene Isreli. ¹¹ Novaera, vinge vajie ufuma ukeya no umweri, vajokikhaa u meza na vaa Ibrahimu, Isaka, no Yakobo, kene utemi wo kirunde. ¹² Nyeso ana va ufalume vajojoghatwa kene khitiko unji, negweso gujutendeka na kereo usiamino." ¹³ Yesu akamwera Jemedari, "Enda! Kinya wadaha uamini, na itendeke uyi ukhako. Na mutumami akaforwa u saa isee. ¹⁴ Neare Yesu avajoghea nyumba ama Petro, akamwona nyinya ne mukwe wakwe no Petro uree na uwire urue. ¹⁵ Yesu wamutenya mukhono wakwe, na homa akwe ikamurekea, na kapetia akaandia umuhudumea. ¹⁶ Neajuhhea mupindi, antu vegamwetea Yesu vinge ne vetawaliwe na pepo. Akavajucha pepo na are akawaporia. ¹⁷ Kwa soko esee akatimia anyoo ne adahie na Isaya nabii, mweso mughonjo akhahoa marue ito na akaucha maremwe ito" ¹⁸ Ne Yesu wajureona irundo remozungukie, akafunya masoyo uenda ufande wuya wo bahari o Galilaya. ¹⁹ Na mwandishi akaja akhakwe no umwera, "Mwalimu,ne ukusambeye kokote kene winje." ²⁰ Yesu akamwera, "mbweha vina makhombu, na nyonyi nyoto ina virurwo, nyeso mwana wama Adamu atina sehemu aurecha itwe rakwe." ²¹ Mwanafunzi umwedo akamwera, "Bwana, nduhusutanjo ne ende umweka tata wane." ²² Gweso Yesu akamwera, "Sambeya, no uvareke ukuyi vava eke ukuyi wawe." ²³ Yesu newajokea u matumbwi, anafunzi wakwe vakamsambeya umutumbwini. ²⁴ Rava, ikauka dhorumba khuu unto a bahari mara mtumbwi ukakunukewa na mawimbi nyeso Yesu a uree. ²⁵ Wanafunzi vekaja gene mweso no umufetia no mwera, "Bwana, guareye sese gwaelekea ukuya!" ²⁶ Yesu akavaera kusoko eke muteja, nyenye ne mwina imani nyui?" Basi akafetia no uangera upepo na bahari, basi gukatendeka utulivu ne ukuu, ²⁷ aghosia vakakatwa no ushangao na haya, uyui ne mutu wo aina ike, ne upepo wo bahari kumutii mweso?" ²⁸ Khondo Yesu nea waja ukufande waya wo magadala, aghosia wavee neavatawaliwe na pepo vagatana nayo. Are wafumie umakaburini na feutenda vurugu ino, basi kutie muntu ne mosafiri nekukera njia asee. ²⁹ Rava vekakuria mukindo no uhaya, kwina ntuni utenda kene veve mwana wa Mungu? Waja hafai ukutesa kabla wakati ufika?" ³⁰ Basi ikundi rikuu ra nguma aro ndema ati kue ino neavere, ³¹ Pepo vega endelea ulalameka kene Yesu no haya newakuamuru kuvume, kutoe u kikundi ra nguma." ³² Yesuakavaera, "Endi!" Pepo vekafuma hoenda unguma, rava, ikundi ronge rekasima ufuma umulima usimia ubahari na ronge rekakuyea u maje. ³³ Aghosia neare veudema nguma vekadoa, nea venda umjini vikaelezea mo intu, hasa nearatokea gwa aghosia nea vatawaliwa na mapepo. ³⁴ Rava mji wonge ukaja utana na Yesu. Neavamwona, vegamwomba aheghe o mkoa wawe.

Chapter 9

¹ Yesu akahefea uboti, wavuka no ufika o mji neakuishi. ² Rava vegamuretea muntu neu pooziye urehiye kene godoro. Neawameona imani awe, Yesu akamwera muntu neopozie, "Mwanane, tendeka wina furaha, mahutie ako asamehewa" ³ Rava, Baadhi a alimu wa sheria wakakiera veso gwa veso uyui muntu kukufuru" ⁴ Yesu wamanya maghemmo awe no akahanya. Kusoko eke nemoghema ne mave ukhoo yanyu? ⁵ Refe ne riuro uhaya, 'Mahutie ako asamehewa, au uhaya imeka na uenenda?' ⁶ Nyeso mumanye ne mwana wa Adamu wina nguu no kusamehe mahute..." akahaya ayai gwa uyuo nea upoozie, emeka, hora godoro rako, no uende nyumba ako" ⁷ Ndio uyuo muntu akaemeka na uhegha no enda unyumba akwe. ⁸ Irundo nevajuona ayai vegashangaa no marumba Mungu, newavafie udaho usuu antu. ⁹ Yesu newahendeka kukea ufuma kuko akamwona muntu neare kuetaiwa gwa rina ra Mathayo, neare a kukihkaa ufande wa watoza ushuru. Mweso akamwera, "Sambeya nene" mweso akaemika no umusambeya. ¹⁰ Yesu newajokikhaa ili alie malewa mughe a nyumba, vegaja atoza ushuru vinge na antu ne anyamahutie vegahangea malewa na Yesu na aseji vakwe. ¹¹ Neare Mafarisayo vajuona uyoo vegavaera aseji kwa soko eke mwalimu wangu ne kulia malewa na watiza ushuru na antu ne anya mahutie?" ¹² Yesu newajutegheya ayai, na akahanya" antu ne vina afya ne njija vatufenja maghanga, ne ate avoo ne ivawire. ¹³ Evanoneye muende ukifundisia mana ayo, "Neyanjete rehema no sio dhabihu" kwa soko najie, ti gwaanya haki vatubu, gweso gwa anya matutie. ¹⁴ Hafo useyi wama Yohana vegaja kene mweso no haya kusoko eke sese na Mafarisayo kufunga, nyeso aseji vako vatufunga?" ¹⁵ Yesu wavera, Je atindikei va harusi veudaha utendeka no uvai ne Bwana harusi ne wepamoja naveso? Nyeso matiku ajie ne Bwana harusi ujohowa ufuma khawe, no hafo vejufunga. ¹⁶ Kutie muntu nekueka ifande ra isaa ne rifya ukisaa rakhae, kiraka kejetatahuka ufuma ukisaa na ukhafuki ne ukuu ujukighea. ¹⁷ Kutie antu neveuka mvinyo ne upia kene ibele ne vatenda ngozi eohafuka, mvinyo ukufaghata na ngozi eofirika. Gweso ayo veuka mvinyo ne upya kene ngozi nempia no oghe utendeka ku usalama. ¹⁸ Neja Yesu wahendeka kuvaera mantu ayai, rava, afisa akaja akamwinamea usonge akwe, na akahanya, "Muchane wakuya fifeii gweso njuu uike mkhono wako unto akwe no mweso kuishi kanke. ¹⁹ Ndio Yesu akaemeka no umusambeya na useyi vakwe. ²⁰ Rava, mukhema ne akufunya saghami gwa muda wa miakha ikumi na evee, akaja fife no Yesu no akatenya ipindo ra isaa rakwe. ²¹ Kusoko akahaja, ne natenya isaa rakwe, nene nohanga ufori." ²² Yesu akakikenganya no uumurava no umwera, "Kife moyo, imani ako akutenda ufoe, "No umuda uroro mukhema watendeka wafoa muda ururo. ²³ No Yesu newajufika unyumba ama afisa, na akavaona anyokhua tarumbeta no irunde ra antu areukhwa mukindo. ²⁴ Mweso akahanya, "Fumi hafai, kwa soko mucha inakuya ila uree. Nyeso veso vekaheka no umukebehi. ²⁵ No avoo autu newajofuywa unji, mweso akadhefea uchumba no umukatra mukhono no mucha akafetia. ²⁶ Na khani iyii akakumuka kene mji wonge. ²⁷ Ndio Yesu wajohendeka ufuma hafo, aghosi watee afoku vigamusambeya. Vegaendelea ukumbua ndori no uhaya, kuomba ukurehemu, mwana wama Daudi." ²⁸ Ne Yesu wahendeka wafika unyumba, avoo afuku vegaja kene mweso. Yesu akavaera, "Muamini kuwa nodaha utenda?" Vesovegamwera hono Bwana" ²⁹ Ndio Yesu akagusa miho awe no haya, na etendeke oyi kene nyenye kinya imani anyu ninoere" ³⁰ Na miho awe akakunukuwa. No Yesu akawakhamecheya akavaamuru no hanya "ravi muntu atamanye kuhusu into irei." ³¹ Nyeso antu avai ne wa vee vigahegha no tamantia khani sehemu yoghe yo muji. ³² Neare avoo aghosia vatee neatengeka vinje kwawe, rava, muntu umwendo babu neupagawe na mapepo akaetwa kene Yesu. ³³ No mapepo nevejomufuma, usuyu muntu ne abubu akaandia ureghetia. Irundo regashangaa no uhaya, erei renadaha ukighea kene Israeli. ³⁴ Nyeso Mafarisayo vegatendeka veuhanya, gwa akuu va pepo vejucha mapepo" ³⁵ Yesu akaenda umuji oghe no vijiji. Mweso agaendelea ufundisia kene masinagogi, kutanantia injili autemi no uforia marue akila aina na udhaifu wa aina yoghe. ³⁶ Neawajorava irundo, mweso akavaonea uvai kwa soko veusumbuka no kivunja moyo. Vegatendeka kinya khoo nevatina mudemi. ³⁷ Mweso akavaera aseji vakwe, mavuno ne minge nyeso atenda mwemo ne vakeii. ³⁸ Ne nyeso no ure mwombi Bwana wa mavuno ili atoe etenda mwemo kene mavuno akwe."

Chapter 10

¹ Yesu akawaetana aseyi wakwe ikumi na wavee itambiremwendu na akawapa mamlaka kunto pepo wachafu, uwaangera no uvajucha no uforia aina nyoghe. ² Marina atumwa ikumi na wavee ne ayai ra mwandio Simeoni (neare pi kuetaiwa petro), na Andrea kaka wakwe, Yakobo mwana wa Zebedayo, na Yohana kaka wakwe: ³ Philipo, na Bartelemayo, thomaso, na Mathayo mtoza ushuru, Yakobo mwana wama Alfayo, na Tadeo, ⁴ Simoni mkananayo, na Yuda Iskariote, neare akamusaliti. ⁵ Avai ikumi na wavee Yesu akawatuma. Namweso akavaeleza no uhaya "Mutuenda kene veishi mataifa na mtahefee u miji asamaria. ⁶ Baada anyo, mwende u khoo newayaghae voo nyumba a Israel. ⁷ No mwenda, hubiri no uhaya, utemi wo girunde wa humbea." ⁸ Fori anya marue, feti akunyi, takaseni anya ukoma juchi mwa fiwe ndende funyi ndende. ⁹ Muta hoe dhahabu, almasi au shaba o pochi yanyu. ¹⁰ Muta hoe mkoba u muhinjo wanyu au masaa ziada na matu au mwauga, kwa soko munyao tena mwemo unoneye malewe akwe. ¹¹ Ghee yoyote au kijiji ne muhefea, fenji kene kunoneye no mkhae hafo mpaka kene mujuhegha. ¹² Ne muhefea kene nyumba ramuchi, ¹³ Ne nyumba auoneya, amani anyu, esaghe hafo, gweso nyumba ne adea unoneya, amani anyu eheghe itambemwe na nyee. ¹⁴ Nagwa avoo nevatu vapokea nyenye au uteghanya nkani yangu, ne mwahegha kene nyumba au gifaghui mavumbi ya nyayo nyanyu usehemu asee. ¹⁵ Tute novaera, eutendeka usitahimili ne kukuu miji o Sodoma na Gomorah itiku ro hukumu kuliko mji usuyu. ¹⁶ Ravi, neno fatuma kinga khoo mukhati a umbwa mwitu, kusoko asee mutendeke mwahughu kinga jokha na afoo kinya hua. ¹⁷ Muhendeke mumanyie antu, vuwatoa umabaraza na veuwaghwa kene masinagogi. ¹⁸ Na muetwa usonge a antu ne akhuu na atemi kwa soko ane, kinya ushuhuda wawe no kwa mataifa. ¹⁹ Hiki be wajo vashutumumu, mtahendeke mwina wasiwasi soko eke au ntuni roreghetia kwa soko intu ro reghetia mujofewa kwa ikhondo resee. ²⁰ Kwa soko ti nyenye nemjoreghetia, nyeso khoo ama tata wanyu ujureghetia mukhate anyu. ²¹ Munyandughu ujomuinukea muna wakwe umuraghe na tata gwa mwana wakwe. Aghinya wajuuka soko afafi, no wa sacha kuya. ²² Nanyenye muhurwa no mumuntu kwa soko arina rane. Nyeso wasuu newajughimiya kuu upeo muntu usuyu kuokolewa. ²³ Nevajuwatesa kene mji uroi dorei mji neufutee, tute novaera matutendeka mwenda umiji oghe a Israeli nekee mwana wama Adamu akina soka. ²⁴ Museywa ti mukuu kete mwalimu wakwe, wala mutumwa ne kuuto ama Bwana wakwe. ²⁵ Ekhondiye gwa museywa atendeke kinya mwalimu wakwe, na mutumami kinya Bwana wakwe. Ne mbese mumweta wa nyumba Belzabuli, ne kwa kiasi eke ino wajovakashifu gwa nyumba akwe! ²⁶ Gweso mutawahofu veso, kusoko kutie intu ne retijukunukuwa, na kutie nerifhie ne ritijumanyeka. ²⁷ Ere ne neorehanya u tiki, murehanye uweru na nemuretegheya gwa ulaini umarwe anyu, muretangaze ne muntu a nyumba. ²⁸ Mutavaoghofe avoo neveuragha mwere, gweso vatina udaho wa uragha khoo. Badala ayo, mutehi uyuo ne kudaha uragha mwere ino khoo na kukoo kuzimu. ²⁹ Je kasuku vavee watorijwa gwa senti ni nyui? Ne nyi kutie ne kugwa faghe tata wakwe umanya. ³⁰ Nyeso hata idadi ra njee yanyu ivariywe. ³¹ Mutatendeke na hofu, kwa soko mwina dhamani ino kuliko kasuku vingi. ³² Gweso basi mo montu newaghanya u songea antu, na nene no numuhanya u songe ama tata wane ne ukirunde. ³³ Kwesoo osoo newankana khate antoo, nanee nejomoichana osonge ama tata ne oghirunde. ³⁴ Mtagheme winajoreta uhaghao o dunia . Ntinaja orerta ohaghao ila ofanga. ³⁵ Kwasoko neghaja omotenda monto vakhikwe vina ihe wakwe, namocha vina nyinya na mokwee vina nyinya ne mokwee wakwe. ³⁶ Arogho vamonto vohendeleha avoo nevokhakwe. ³⁷ Osoo neomoyanjerte ihe au nyinya inoo kherte nene artinoneye. Nao soo neomoyanjerte mohamba au mocha kherte nene artinoneye. ³⁸ Osoo neartocha mosalaba naombeya nene artinoneye. Osoo neoghoyafenja maisha oghe yayaghaya. ³⁹ Kwesoo osoo newayayaghaya maisha soko ane ojoyahanga. ⁴⁰ Osoo newavakaribisha wankaribisha nene naosoo ne wankaribisha nene wamokaribisha osoo newantomie nene. ⁴¹ Naosoo newamokaribisha nabii kwasokho ne nabii. Na yeye atakayemkaribisha mwenye haki kwa sababu ni mtu wa haki atapokea thawabu ya mtu wa haki. ⁴² Unge unge newadaha umuhanganya umwendo wa anyui avai ne kekombe ga maji onywa ne mariku. Kwa soko mweso ne museyi, tute novaera, mweso atodaha uuria kwa njia oghe oghe thawabu akwe."

Chapter 11

¹ newajodaha Yesu kumareya kuvaelezea asezi vakwe ikumi na vavee akaheghe plae akaenda ufundisia no tanatia kene miji oghe, ² no Yohana awere ugerezani newajotegheya newere utendo yama Kresto, akatuma ujumbe ukera usezi vakwe, ³ no vikamuweya, veve ne uyuo ne ujie, au kwina muya nekunoneye umutazamea?" ⁴ Yesu akasucha nohaya khawe "endi mwe ndomatarifa Yohana ayoo ne mwayaona na ayoo nemuyategheya. ⁵ Antu nevatuona vedaha uona, viwete viuenenda. Anya ukoma viutakaseka, antu nevatutegheya vafutegheya kanke antu nevakure veufufuliwa no uhanga ufanga no antu nevefenya uhubiriwa habari njema. ⁶ Neabarikiwe uyuo neutughofa unto ane. ⁷ Ikihondo antu wasaa nevajuhegheya, Yesu akaandika uhanya na irondo unto ama Yohana, "Ne ntoni mkaenda uona kene jagwa - ihwa neruhingisia no nkngu? ⁸ Nyeso ntuni namwaenda uona - muntu neuyete masaa ne maja? Ntute asaa heveuya masaa ne maja veukikhaa u nyemba temi. ⁹ Nyeso mukaendo uona ntuni nabu? Tute novera no zaidi a nabii. ¹⁰ Uyui ndio miwandikiywe, rava notuma mjumbe wane usonge a usiu wako, ne kwanda anjia ako usonge ako. ¹¹ Nene novaera tute mkhate a nyofafwa no akhema kutie ne mukuu kete Yohana Mubatisi. Nyeso ne mnyui kene utemi wa kirunde ne mkuu kuliko mweso. ¹² Ufuma matiku ama Yohana kune reo utemi wo kirunde ne wanguu, ana antu ne vina nguu, veuhoa kwa nguu. ¹³ Kwa soko manabii no sheria vegahendeka veutabirikwene gwa Yohana. ¹⁴ Ne mbesa mwe tayari uyanja, uyui ne Eliya, uyuo ne ujie. ¹⁵ Ne wina matwe utegheya ategheye. ¹⁶ Nokilinganisha na ntuni ufafo urui? Anginya neveginyisia usokoni, nevikhee no ukietana, ¹⁷ no uhaya, 'Kukuvakhoera zomari na mwinacheza kukiwahongeya, no mwinarea. ¹⁸ Kusoko Yohana akaja bila uli mkate au ugwa mvinyo. no vatendeka veuhanya, 'Wina pepo.' ¹⁹ Mwana wama Adamu akaja kulia na uywa na vegahanya, "Rava ne muntu muli na mughari, munyu hina wa atoza ushuru na anya zambi!" Nyeso ihaa ro dhihirishwa na ntendo yakwe." ²⁰ Yesu akaandika ukenea ghe ne baadhi ntendo yayo ya ajabu ekatendeka, kwa soko vegatendeka vina utubu, ²¹ "Hehe ako, kalozini, hehe ako Bethsaida! Mwise tendo ne kuu akatendeka uu Tiro no Sidoni ayoo negatendeka hafai, veutendeka vatubu khae gwa uyaa magunea na ukira mau. ²² Nyeso utendeka ughimiyi wo Tiro na Sidoni itikuro hukumu kuliko kene vee. ²³ Vee Kapernaum, kughema kuhumbuwa hadi ukirunde? Tiuyi kusimwia hadi faghe kuzimu. Nechu gwa Dodoma kukatendeka tendo ni kuu, ne pa akatenda kene veve, utendeka mpaka reo. ²⁴ Uyi nguhaya kene veve gwe utendeka kuoro gwa ghe o Sodoma no uemeka itiku ro hukumu kuliko veve. ²⁵ Kene muda uro Yesu akahanya, "Nokusifu veve Baba, Bwana, wo kirunde no ughe, gwa soko ukavafiha mantu ayai anya mahaa no ufahamu, no ukunukua kwa vatina elimu kinya aghiya ne ayui. ²⁶ Tati kwa soko akakunoneya uyui u miho ako. ²⁷ Mantu onge akabidhiwe kene ufuma kwa Tata. Na kutie neu mumanyie Baba - neti mwana na wasuu ne mwana wina kumbu oomukunukwera. ²⁸ Njii kene nene nyenye nyoghe nemusumbuka no khataywa na maregho ne mito, na nee novapamuzisha. ²⁹ Kitie nira ane na ukifundisie kene nene kwa soko nene nemknyenyekevu na mufoo wo khoo na muhanya ituyo ro nafsi yanyu. ³⁰ Kwasoko nira ane ne ntotu na muregho wane ne ufufu.

Chapter 12

¹ Ikihondo rasee Yesu akaenda itiku ra Sabato akakera ulu meghunda. Aseyi vakwe nevajutendeka vina njaa vegania uyauna masuke no uyalia. ² Nyeso Mafarisayo nevajuona ayai, vekamwera Yesu, "Rava anafunzi vako nevavunja sheria veutenda itiku neatiruhusiwe itiku ra Sabato" ³ Nyeso Yesu akavaera, "Mwinasoma nino Daudi neakatenda ikhondo ne awina njaa, itapelemwe no antu neawinayo? ⁴ Neare akaliefia unyumba a Mungu no ulia mikate a mwonyesho, neare atendekati halali kene mweso umeia na avoo neare winayo, nyeso nea halali ku Makuhani? ⁵ Kee mwinasoma kene sheria, kweni kusoko itiku ra Sabato Makuhani mwoghe a hekalu weumenajisi Sabato, Nyeso vatina hatia? ⁶ Kusoko nohanya kene nyenye soko ne mukuu kete hekalu wefo hafai. ⁷ Mwese mumanya irei uraghea ntui; nofenja usamehewa no ti dhahabu, mutu vahukumu nevatina hatia, ⁸ kusoko Mwana wama Adamu ndio Bwana wa Sabato." ⁹ Are Yesu akafuma akaenda kene sinagogi rawe. ¹⁰ Rava anywina mutu nea upozie mukhano. Mafarisayo vekamuwenya Yesu, nohanya, "Ite ne kuja uforia itiku ra Sabato?" Neti vii vadahe amusitaka gwa utenda mahutie. ¹¹ Yesu akavavera, "Anyu mukhate anyu, ne wahendeka wina khoo emwe, no asuu khoo wagwaa mughe a ikhombo itiku ra Sabato, atumukwatra no umufunya gwa nguu mughe a ikhombo? ¹² Ete, ne refe ne rina ukuu, uzidi neti uzidi aa khoo! Kusoko ne halali utenda ne maja itiku ra Sabato." ¹³ Nechu Yesu akamwera uyuo mutu, "Ghora mukhono wako" Akaghora, akahanga afyakinya urou wonya. ¹⁴ Nyeso Mafarisayo vegafuma unji vegafanga nino umwangamiza vegaenda unji ufanga kinyume kawe. Are veufenja nino veumoragha. ¹⁵ Yesu newajoelewa erei akahegha kafa. Antu vingemufenja na akavaforia vonge. ¹⁶ Akavanga vataje vajomuhenda amenyeke gwa vangeja, ¹⁷ Mwino itimie iyeo tute neare ahanyiwe no nabii Isaya uhanya, ¹⁸ Rava, mutumami wane nena muchange, muyunji wane, kene mweso khoo ane ayanyiswa. Noeka khoo ane anto akwe no kutangaza hukumu akwe Mataifa. ¹⁹ Utuhangaeka wala urea gwa nguu; wala awaye yote kusikia sauti yake mitaani. ²⁰ Atorevunja tete nerechubuliwe; utuzima utambe vonge nekufunya yuki, kuneare uyureta hukumu ekashinda. ²¹ No Mataifa vajotendeka no ujasiri kene rina rakwe. ²² Muntu ungeja mufoku no bubu, neare upagawe na pepo akaretwa usonge ama Yesu. Akamuforia itambe no udweya gwa mutu bubu akahanya no uona. ²³ Makutano oghe vegashangaa no uhaya, "Utendeeke mwana uyui ne Mwana wamaDaudi?" ²⁴ Nyeso ikhando Mafarisayo nevajutegheya mujiza urui veghanya, uyui muntu atufunya pepo gwa nguu yakwe mughonjo, neare gwa nguu yoo Belzebuli, mukuu wo pepo. ²⁵ "Nyeso Yesu akamanyamaghemu awe no akavaera - mwe utemi ujuaghoneka weso no haribeka, no moghee au nyumba neugwanyeka nyeso ituemeka. ²⁶ Neate murughu kumuheya murughu basi kukipinga kene khoo akwe mughonjo. ²⁷ Ne gwa soko eke utemi wakwe kuemeka? No mwino kufunya pepo kwa nguu yo Belizabuli, wafuasi vakwe vewafunya gwa njia amanyu? Kwa soko erei vajotendeka mahakimu vangu. ²⁸ No mbese nofunya pepo gwa nguu ama Roho wa Mungu, uyi utemi wa Mungu wajie kene nyenye. ²⁹ No muntu kudaha ure ukea moghe a nyumba a munya nguu no uiva, bila umutunga munyu nguo tanjo? Ndio neujoiva mali yakwe kufuma moghe a nyumba. ³⁰ Usugu neatutendeka wi tambemwe nanee wekinyume kane, na usugu neatukusanya itambwemo nanee usuyu kutawanya. ³¹ Gweso nohanya kene nyenye, mo ihutie ro kufuru antu veusamehewa, ila umukufuru Roho ne mweru vatusamehewa. ³² Na wasuu nekuhanya ukhani kinyuma ka mwana wama Adamu, resee kusamehewa. Nyeso wasuu kinyume ka Roho ne Mwera usuyu atusamehewa kene uremi urui, no wala uruo neuje. ³³ Ama utende mute utendeka uja na mbesia yakwe njija, au ufire mute no mbesia yayo, gwa soko mute kumanyeka gwa mbesia yayo. ³⁴ Nyenye ufafo wo njokha, nyee mwa avu, modaha ure uhanya mantu ne maja? Kwa soko momo kuhanya ufuma kene akiba ayoo ne eukhoo. ³⁵ Muntu mwema kene akiba ne yaja a khoo akwe kufunya ne maja, ito muntu ne munyamahutie kene akiba ne bee a khoo akwe kufunya ne mavee. ³⁶ Novaera vii kene matiku a hukumu antu vajofunya hesabu amu ineno neritina maana nevarehanyiye. ³⁷ Kwaskoko gwa khani yako kuvareywa haki na kwa khani yako kuhukumewa." ³⁸ Ne baadhi a wandishi na Mafarisayo vegamujibu Yesu nohanya, "Mwalimu jakuyanjan muone ishara kufuma kene veve." ³⁹ Nyeso Yesu akasuka no uvaera ufafo ne wama hutie no zinaa keufenja ishara, nyeso kutie ishara neufuywa kene veso ne ti eyeo ama yona nabii. ⁴⁰ Ninoare nabii yona neare we moghe anda samaki ne mukuu gwa matiku a tatu mumwe no utiku, uyi ndio Mwana ama Adamu ujutendeka we moghe a khoo aghe gwa matiku atatu mumwe no utiku. ⁴¹ Antu wo Ninawi vajuemeka usonge ahukumu atambemwe no ufafo wa anta avai no vajohukumiwa kwa soko vekatubu gwa mahubiri ana Yona, no rava muntu ungeja mukuu kulimo Yona wefa hafai. ⁴² Malkia wo taghama ujouka kune hukumu atembena antu va ufafo urui no ukihukumu. Akaja ufana miisho a dunia uja utegheya ihaa rama Selemani, no rava montu angeja mukuu kete Selemani wefo hafai. ⁴³ Ikhondo pepo mchafu kumufuma muntu, kukera mahali kutie maje ukufenja utuya, nyeso utaona. ⁴⁴ Necho kuhanya, neusoka kene nyumba ane neanafumie. Newasuka kuhanga esee nyumba isafisiye na etayari. ⁴⁵ Nesa veunda novaeta vangeja roho neachafu saba neva ve nanguu kete mweso, vajie noishi voghe hafo. Na hali akwe no mwisho eutendeka mbee kuliko a mwandio. Uyi ndio utendeka kwa ufafo neuovu. ⁴⁶ Wakati Yesu alipokuwa

akizungumza na umati tazama, mama yake na ndugu zake walisimama nje, wakitafuta kuongea naye.⁴⁷ Mtu mmoja akamwambia, "Tazama mama yako na ndugu zako wamesimama nje, wanatafuta kuongea nawe."⁴⁸ Lakini Yesu alijibu na kumwambia aliyemjulisha, "Mama yangu ni nani? Na ndugu zangu ni akina nani?"⁴⁹ Naye alinyoosha mkono wake kwa wanafunzi na kusema, "Tazama, hawa ni mama na ndugu zangu!"⁵⁰ Kwa kuwa yeyote afanyae mapenzi ya Baba yangu aliye mbinguni, mtu huyo ndiye ndugu yangu, dada yangu na mama yangu."

Chapter 13

¹ Kene ituku resee Yesu akahegha ukhaya na ukikhaa upeo a bahari. ² Urundo rikuu rekakirunda no umuzunguka akakea moghe a mtumbwi na ukikhaa umughe ayo. Irundo roghe wakaemeka upeo a bahari. ³ Uyi Yesu akahanya khani nyinge kwa ikhori, akahanya, "Ravi mnyaufandea akaenda ufaudea. ⁴ Neare kufandea baadhi a mbeyu ikagwa upeo anjia na nyonyi ikaja ikaidonoa. ⁵ Mbeyu mboya ikagwa unto aghongo neare ina hanga irungo rotocha. Ikaona kwa soko urongo aritina kina. ⁶ Nyeso mumwe newajurea ikaregwa ikaregwa kwa soko aitina miri, no ikauma. ⁷ Mbeyu mbaya ikagwa mkhate amete neina maghuya. Mete nina maghuya ikarifa uuto ikainyomia. ⁸ Mbeyu ingeja ikagwa ikirongo ne rija no ufafa mbeyu, ingeja mia imwedo zaidi, ingeja sitini no ingeja thelathini. ⁹ Ne wina matwe ategheye. ¹⁰ Aseyi vegaja nomwera Yesu, "Kwa soko eke ne kureghetia na makutano gwa ikhori?" ¹¹ Yesu akasocha novaera, "Mwafiwe upendeleo wo manya siri ya utemi wo kirunde, nyeso kene veso vinafewa. ¹² Egweso usuyu newinayo kene mweso kuongeywa ne kukuu, no uhanga faida ne khuu, ila neatinayo hata ereo newinayo ukunyaghaywa. ¹³ Uyi noreghetia gwa ikhori kwa soko neateveona, vataone tute no ingawa veutegheya vatategheye no umanya. ¹⁴ Unabii wa Isaya watimia ukhawe, uruo ne kuhanya, nemutegheya mutegheye, kweso gwa namna yoyote mutuelewa, ikhondo ne muona mudahe uona, kwa aina yoyote mutamanye. ¹⁵ No khoo ya antu avai yatendekie khati ne kukaku utegheya no veukunukua miho awe, ili vatadahe uona gwa miho awe au utegheya kwa matwe awe, no umanya gwa mioyo awe, uyi veungeukea kake, na nejuvaforia. ¹⁶ Bahu miho anyu abarikiwe, kwa soko euona, na matwe anyu eutegheya. ¹⁷ Tute nouvaera manabii vingi na antu ne vina haki na vina nkumbu uyaona ayoo nea muyaona. Vinadiadaha uyaona, aa vina nkumbu utegheya mantu yoo nemuyategheya vinayategheya. ¹⁸ Ari tegheye ighori la mufandei. ¹⁹ Ikhondo wasuu nekutegheya ukhani wo utemi na adiumanya, ndio murughu kuja naure hoa neradahekie ufandewa mukhate a khoo yanyu inyei ne mbeyu eyeo neafandewe upeo anjia. ²⁰ Wasuu newafandewe kene maghuya ne uyoo nekutegheya ukhani nafokea ure kwa ukumbu. ²¹ Soko atina miri mughe akwe, uyi humilia kwa muda ukufei. Ikhondo matatizo au mateso neadueya kwa soko a ukhani kukikwa ghafla. ²² Neufandewe mkhate mete a maghuya, uyui ne uyoo nekutegheya ukhani nyeso masumbuko a ulimwengu na ureghehe wo ukhwere urenomia erou ukhani iretaja rejofafa mbesia. ²³ Niufandewe u kirongo nerija, usuyu ne uyoo nekutegheya ukhani no uumanya, usoyu ne uyoo ne kufafa mbesia no uendelea ufafa moja zaidi ya mara mia, engija sitini na engija thelathini. ²⁴ Yesu akavufa ikhori regeja nohanya, utemi wo kirunde kukiningenua no muntu neufande mbeyu ne njija umughunda wakwe. ²⁵ Nyeso antu nevajotindia, murughu wakwe akaja no ufande magugu mukhate a ngano na akaenda zake. ²⁶ Neare ngano ajokind noufunya mazao ayo, na magugu akafumea hafo. ²⁷ Watumwa va muya mughunda vekaja vekamwera, "Bwana, winafandea mbeyu nenjija u mughunda wako? Atendeka ure kwina magugu? ²⁸ Akavaera, 'Murughu watenda uyi.' Atumami vakamwera, 'Ne uyi kufenja kwende uyakua?' ²⁹ Munya mughunda akahanya, 'Tiuyi, ne mughoa magugu mutaghoie itambemwe na ngano. ³⁰ Yareki yakwe itambemwe mpaka wakati wo mahangweyo. Wakato wo mahangweyo nejohanya kwa ahangweyi, 'Ninka yauthrimie, magugu na myathrunge marundo rundo na muyathrimie, nyeso hanji ngano ukidonga rane.'" ³¹ Ndio Yesu wawafunyea mufano uya wahanya, "Uthremi wo kirunde ukikhwethri na mbeyu ya havadali ne muntu akamehoa na umefandea umughunda wakwe. ³² Mbeyu iyei kwa thruthre ne nyui umbeyo mboya yonge. Nyenso neakinda yuhendeka kuu umemea ongeo bustani, yuhendeka muthre, kwamba nyonyi ya kunto yuja na ujenga ivivyo umasanja ayo. ³³ Wavakhanea mfano uya kanke." Uthremi wo kirunde wikinja nonke iyoo neekasimiywa na mukhema na umehangikaniya kwa ifimo ithrathru kwa uthru mpaka fihufe. ³⁴ Asai onge Yesu akayahanya ukhumati kwa mefano. Na bila mefano athrinahanya rorote kunevenso. ³⁵ Iyei ne kwamba eroo nerahanywa ukera uaoni redaheke uhendeka, afoo neakahanya, "Nejorughua mwaho wane umefano. Nejohanya mantu ayoo neare akifiheye ufuma misingi angee." ³⁶ Ndio Yesu akavareka antu nevakirundiye na ufumya ukhaya. Aseyi vakwe vakumusambeya na uhanya, "Kufafanulie mufano wa magugu umughunda." ³⁷ Yesu akusucha na uhanya, "Neukufandea mbeyu ne njia munuhomba wama Adamu. ³⁸ Mughunda ne ngee; na mbeyu njija, ne avai ana va uthremi, magugu ne ana va muhuthriyi oyoo, na adui newaifandea ne murughu. ³⁹ Na mahanyweyo ne mwisho wa ngee, na ahangweyi ne malaika. ⁴⁰ Kinya mwiho magugu neyohangweyi na uthrimewa mothro, vio yoi neejohendeka umwisho ngee. ⁴¹ Mwana wama Adamu ujothroma malaika vakwe, na uhanja ufuma ukuthremi wakwe manto onge neakasababishwa na mahuthriye na avoo nevhenda ntendo nembe. ⁴² Vajovajoghothra vonge utanuru ra mthro kene kujohendeka kwinakureo na usaga mino. ⁴³ Ndefo untu nevina haki vojoaka kinja yua ukuthremi wama thrathra awe. Usui newina mathre na athregheye. ⁴⁴ Uthremi wokirunde wekinya hazina neefichiwe ukughunda. Muntu akameona na umefiha. Ufuraha akwe wendo onge neuyakwithri, nu uughwa mughunda. ⁴⁵ Na uthremi wokirunde wekinya muntu neukuhenda biashara neukufeja lulu ni inathamani. ⁴⁶ Newajomeona iyoo neina thamani, akaend rinja kila intu neukwethri na umeghua. ⁴⁷ Uthremi ivo kirunde

wekinya nyavu neyobahari munge ne kwamba yuhangaweya viumbe vya aina yonge.⁴⁸ Wajojua avuvi vakauuthra umpeo. Na ukekhaa fange vahangweywa mantu ne maja umabele munge nyenso nifithrimwethri thamani vajoghothra kwenge.⁴⁹ ijohendeka namuna iyei umwisho wa ngee. Malaika vajoja na uvatenga antu nevina mahuthriye ufuma mukhathre aantu ne vaja.⁵⁰ Na uvajogho twa munge utanuru ra mothro, kene kujohendeka na uomboleza na usia mino.⁵¹ Mwayamanaya mantu onge ayai? Aseyi vasocha, "Hono."⁵² Ndio Yesu wavakhanea, "Mwe muandishi newahendeka mseyi wa utemi ukikhwethri na munya nyumba neukutenda mantu ne nafya na akhenge."⁵³ Ahendeka Yesu wajodaha mefano onge esee, wafwaya usehemu esei.⁵⁴ Ndio Yesu waghea umukoa na wavafundisya antu masinagogi. Matokeo ayo vakashangaa na uhanya, "Nekufei muntu uyui kune wamehanga hekima iyei na meujiza iyei?"⁵⁵ Muntu uyui nti mwana wamaseremala? Mariamu nti mama akwe? Na anyandughu vakwe ntiva Yakobo, Yusuphu, Simoni nu Yuda?⁵⁶ Na dada nakwe kuvakwethri afai petu? Fanii muntu uyui wayahanga manto ayai onge?"⁵⁷ Wavakiwiya. Nyenso Yesu wavakhanea, "Muoni athroorya uhendeka na heshima nyenso nti ukhawe na ungee awe."⁵⁸ Na athrinadaha uhenda meujiza mingi kwa soko javathrikwethri imani nayo.

Chapter 14

¹ Kwa ikhondo ereo, Herode akategheya habari juu ama Yesu.. ² Akavaera atumami vakwe, "Uyui ne Yohana mubatisi wafetia ufuma kene akuyi. Gwa uyi nguu isiyi unto akwe." ³ Kwa soko Herode neare akamukanta Yohana akamutunga no mujaghota ukigereza kwa soko a Herodia, mukhema wama Filipo kakawakwe. ⁴ Gwa uyi Yohana akamwera, "Tihalali umuhwa usuyu utendeka mukhema wakwe." ⁵ Herode akumuuragha, nyenso akavaoghofa anto, kwa soko akamwona Yohana a nabii. ⁶ Nyenso wakati itiku roufafwa Herodia ne wajughea mucha wama Herodia ukaina mughe antu no muyanjisia Herode. ⁷ Neare ukusocha reseye akahanya kwo okiafea ukumufa intu rasee neojo muomba. ⁸ Newajo seywa na yinywa vakwe, akahaya, "Mpaa neni afayi uku khuu uithwe rama Yohana mbatizaji." ⁹ Mthremi ne wina withegheyo uve umaombi amuchakwe, nyenso soko okiafea kwakwe, kwasoko avoghe nevolya vinakwe akoamuru etakewe ihendeke. ¹⁰ Akathruma Yohana aethrwe ufuma ukigereza, ¹¹ ili athrenwe ithre rakwe reethwe ukisinia na akafewa mucha na urethoa kene nyinya akwe. ¹² Ndo aseyi vakwe vakaja uhoa mwere osoo na oozika, baada arasee vakaenda umukhanea Yesu. ¹³ Na Yesu wajothegheya asayi, akakibaghua ufuma hafo no unathrea umashua na uenda sehemu neekitengiye. Ne umati wajothegheya nearewere, vakamusambeya kwa meghuu ufuma ungee. ¹⁴ Na Yesu akaja usonge awe na uuona wingi wa antu neuka. Akavaonea huruma na uvafonya magonjwa awe. ¹⁵ Yompende ajoghea, anafunzi vakaja kenemwenso na uhanya, "Eyei nesehemu ajangwa, na ithriku rakea tayari vafaghathriye marundo vende uijiji vendoghua malewa kwa ajili awe. ¹⁶ Nyeso Yesu akavakhanea, "Ithrina haja ufwaye. Vafi nyenye malewe" ¹⁷ Vamokhanea, "Afai kokwethri mikate ethrano na sompa ivire tu. "" ¹⁸ Yesu akahanya, "Meethri kunenee." ¹⁹ Ndo Yesu akavaamuru umati ukekhaa fange umahwa. Akahoa mikate ithrano na sompa iree. Warava kunto ukirunde, akamebariki na umeaghaniya mikate na uvafa anafunzi. Anafunzi vavafeya umati. ²⁰ Vakalya vonge na uikuthra. Ndio vakahanyweya ifande yonge ya malewa neya sagha na uijwe ya nkafo ikumi na mbili. ²¹ Avoo nevakalywa vakakadiriwa ne aghosya elfu tano bila hanja akhema na anginya. ²² Kinya hafo akavaamuru anafunzi vahefee munge umashua, wakati osoo mweso akavaaga umati vende kenevinje. ²³ Wajoaga umati ivenda zao, akanathrea umulima uomba wiyene. Ne ahendeka yampende newakuko wiyene. ²⁴ Neare mashua emokhathre yuyumbo soko amawimbi soko nkongo nekhare. ²⁵ Ukuthriku wuzamu aine Yesu akavahumbea, neukuendea fanto umaje. ²⁶ Anayunzi vakwe vajomoono ukuenenda ubahari kunto, vakatheja na uhanya, "Ne isoche, "Na ukuthra mwano kwa uova. ²⁷ Yesu akavakhanea kuhya hafo, wahanya, "Nkihani khoo! Ne nene! Muthreje." ²⁸ Petro akasocha kwa uhanya, "Bwana, mwese ne veve, nyamuru neje kome veve konto umaje." ²⁹ Yesu akahanya, "Njuu." Ndo Petro akafuma umashua munge na akaenenda konto umaji kone Yesu. ³⁰ Nyeso Petro wajoona mawimbi, akaoghafa, na uandiya unyumughea, munge, akakothra mwano na uhanya, "Bwana, njaveya!" ³¹ Kinya hafo akahumbua mukhono no umuhumbua Petro, na umwera, "Vewe newina unani nyoi, ne ntuni ukuthreje?" ³² Ndo Yesu na Petro vakahefee umashua, nkungu ekkahiya uvuma. ³³ Aseyi umashua vakamuabudu Yesu nu uhanya, "kweli veve we Mwana wa Mungu." ³⁴ Na vajodaha uvuka, vakaghea ungee a Genesareti. ³⁵ Na antu vokieneo resee vajomumanya Yesu, vakathruma ujumbe sehemu yonge yo mpeo, na uvaethra vonge nenti vafanga. ³⁶ Vakamusihi kwamba vadahe uthrenya pindo ra isa rukwe, na vingi nevakagusa vakafona.

Chapter 15

¹ Neare Mafarisayo na Masadukayo vekaja kene Yesu kufuma Yerusalemu. No uhanya, ² "Ne ntuni aseyi mevehalifu kusoko vatunawa mekhono awe neveulia malewa." ³ Yesu akavasucha nohanya, "Nyenye kusoko ntuni, muhalifu sheria ama Bwana kwa soko mapokeo anyu?" ⁴ Kwa soko Mungu akahanya, 'Muheshimu Baba wako na yiu wako, na nekuhanya uovu kene Tata wakwe na yinya wakwe, tute atukuya.' ⁵ Kusoko nyenye muhariya, wasuu nekumwera tata wakwe na yinya wakwe, "Mumusaanda ne kuhanya ufuma kene nene funui ne zawadi ufuma kene Mungu," ⁶ "Muntu wasuu atina haja umuheshimu tata wakwe. Kene namna mwautangue ukhani wa Mungu kwa soko ama pokea anyu."

⁷ Nyenye anafiki, ne kuja Isaya neawatabiri juu anyu neawahanyie, ⁸ "Antu avai veunyeshimu nene kwa miomo awe, nyeso khoo yawe ikue nanee." ⁹ Weneabudu ndende kwa soko veufundisha mafundisho ne maragheyo a anadamu." ¹⁰ Ndio akawaetana makutano no uvera, "Tegheyi no mumanye ---" ¹¹ Kutie into nereukia umomo wa muntu namuhenda najisi. Gweso, ereo nereufuma ukinywani kesee ndio keumtenda muntu utendeka najisi." ¹² Ndio aseyi vegamwendea no uhana na Yesu, "Je!, Umanyie Mafarisayo nevajoutegheya uruo ukhani vegakwazeka?" ¹³ Yesu akavasucha novaera, "Mwe mumeane tata wane wo kirunde inaufandea kungoa." ¹⁴ Wareki vimwene, veso viongozi afuku. Ne muntu mufuku kumongoza mufuku muyakwe voghe wavee veugwera kikhombo." ¹⁵ Petro akasucha nomwera Yesu, "Guelezee ikhori erei kene sese," ¹⁶ Yesu akasucha, nyenye no ke mwitielewe?" ¹⁷ Nyenye mutikengee mwe mo reuenda umomo reukera unda uenda uchooni?". ¹⁸ Nyeso mantu oghe neufuma umomo ufuma umoghe a khoo ndio mantu heumtia muntu unajisi. ¹⁹ Kwa soko kene khoo ufuma maghemo ne mave, uuaji, uzinzi, uasherati, wizi, ushuhuda wa uregheghe, na matuki. ²⁰ Ayai ndio mantu neumutia muntu unajisi. Gweso ulia bila unawa mikhono kutumatenda muntu utendeka najisi." ²¹ Ndio Yesu akafuma mahali pale akakitenga no ulekea upande ya ghe u Tiro no Sidoni. ²² Rava akaja mughema Mkanani ufuma pande isiyo. Akahumbua rori no hanya, glirumea, Bwana, Mwana wa Daudi; mucha wane kuteswa no pepo." ²³ Nyeso Yesu inamusucha ukhani. Aseyi vakwe vegaja vegamusihi, nohanya, muheyi aende zake, kwa soko kughua mukindo." ²⁴ Yesu akasucha nohanya, "Tinatumwa kwa muntu yoyote neate gwa khoo niinyaghae yoo nyumba a Israeli." ²⁵ Nyeso akaja no uinama usonge akwe, nohanya, "Bwana niareya." ²⁶ Akasucha nohanya "Tikuja uhoa malewa aginya na uwaghumia mbwa," ²⁷ Akahanya, "Hono Bwana, nanekweso mbwa ni myui yulija malewa niugwa mpangi iumeza ya ghajo nawe." ²⁸ Nyeso Yesu akahanya, "Mkhema imanin ako kuu, naitendeka wino veve uyajote." Na binti yake alikuwa ameponywa katika wakati huo. ²⁹ Yesu akauka akaenda ngadengi hapo fife wa irambo Galilaya. Kake akaenda uukitato wa kikha kuko. ³⁰ Irundo rekaja lekaja kuri mweso. No mwelea aghajeku, afoku bubu ileona na wangija niwange niaare aruwe. ³¹ Na mirundo ukashangaa ne wajoona wabubu vereghitoa na aghajeku veteada wapanga. Viwete veunenda wa apuloku veona. Vekamukumajwa Mungu wa Israeli. ³² Yesu akawaitana asaii wakwe no wakhau niteghaya uwaii mwirundo, "Kwa soko are kwinao nane matiku atata ni watilile itu hata remwe, Twiwaleka venda u khawe watilile wataje wakirera mujea." ³³ Asuyi wakwe vekamukhane, ne kupe kudaha uhaga mikate na minge omangane hapai kikuja kikatwa mwirundo ne ukuu iuo urui?" ³⁴ Yesu akavakhane wina mikate iga?"Vekahanya, "Kwina, kuifangate na soba uyunyi na kenye." ³⁵ Yesu akawaera mwirundo wikhe pange. ³⁶ Akafunya iyo mikate mufungate na soba, nahapo akaruminya akaunania nakawapa aseyi wakawapa mwirundo. ³⁷ Atu wonge vekalya no dahika. Na vekahangweya usakhe wa miunango amalewa ni asanywa ipaude ikakijua kapo imufungate. ³⁸ Wonge nekalya are akhosha elfu nne ni warela akhena na anginya. ³⁹ Ne kweso Yesu akarekaneka na mwirundo vendo kina vinje na akahefa muugi a mashua naenda ngaudige uu Magadani.

Chapter 16

¹ Mafarisayo na Masadukayo vakaja na umwonya Yesu avaraghee ishara ne ifumiye kunto. ² Nyenso Yesu akavajibu na uvakhania vii niahendeka yampende muhanya kungu njija, kwa soko fanto kukhoku. ³ Na diu muhanya kangu no ntinjija kwa soko kukhoku na malangu akhunekee fanto onge. Mumanyio ulava mwigheo wa fanto nyenso muthrudaha wava uoni ya makhondo. ⁴ Ufafo neuve na wa uzinzi ukufenja uoni, nyenso kuthrii uoni wowote nekejofewa, nyenso weyoo ama Yona. Ndio Yesu akavareka na uenda zake. ⁵ Aseyi vakaja ufunde wapili, nyenso vakavithra ohoa mikate. ⁶ Yesu akavakhanea "kuhadharani na mukekhee ija na humu a Mafarisayo na Masadukayo." ⁷ Aseyi vakakikhanea mukhathre awe na uhanya ne kwa soko kuthrina horeya mikate." ⁸ Yesu akamanya resee na uhanya, "Nyenye ne mwina imani nyo, ne ntuni mwawaza na ukihanyeya mukhathre anyu na uhanya athre ne kwa soko muthrirahoa mikate? ⁹ Je kebado muthritambue athra muthrikumbukiye mikate eyoo ithrano wantu elfu ithrano, na nkafo inga nemukaihija? ¹⁰ Au mikate esaba uantu elfu ine, na ne nkafo inga mukahoa? ¹¹ Ahendeka we hathra muthrilewe ya kua nentiu eghethriya uhusu mikate? Kiikhi ija na kehadharini na hamu a Mafarisayo na Masadukayo." ¹² Ndio vakamanya kua neathriu vakhanea uhusu ukihadhari na mikate ne meve, nyenso ukihadhari na khani ya Mafarisayo na Masadukayo. ¹³ Ne Yesu wajoghea pande ya Kaisaria a Filipi, akavaweya aseyi vakwe nekuhanya, "Antu vuhanya kwa Mwana wama Adamu ne anyu?" ¹⁴ Vahanya, "Vaya vohanya kwa ne Yohana Mbatizaji, voya Eliya, na voya, Yereima, au umweda wa aoni. ¹⁵ Wavakhanea, nyenye muhanya nene ne anyu? ¹⁶ Simoni Petro wajibu nekuhanya, "Veve we Kristo Mwana a Mungu ne wehai" ¹⁷ Yesu akamusucha na umwera, "Waburikiwa veve, Simoni Bar Yona, kwa soko soghami na nyama vithrinarugherwa irei, nyenso thrathra wane ne ukukirunde. ¹⁸ Nane no nukukhanea kwa veve we Peteo, na fanto a igwe irei nurejenga ikanisa rane. Melango ukuzimu ithriu redaha. ¹⁹ Nukuya veve funguo ya uthremi wa kirunde. Chochote neujokifunga udunia kijo fungwa ukirunde, na rorote newarero ghoa waunea rurughuwa na ukirunde." ²⁰ Ndio Yesu akavaamurisha aseyi vathramukhane muntu yoyote kua mwenso ne Kristo. ²¹ Tangu wakati usoo Yesu akaandiya uvakhanea aseyi kuane nyenye ende u Yerusalemu, uteswa kwa manto mingi umekhono aanyampoa na akhuu va makuhani na aandishi, uuragha na ufufuka ithriku ratatu. ²² Ndio Petro akamuhua Yesu umpeo na umukharefea, kwa uhanya, "Jambo irei narehendeke rekwenge navee, Bwana, iree rethakighee kuneveve. ²³ Nyenso Yesu akarara hia na umukhanea Petro, "Suka nyuma ane shetani! Veve wekezuizi kunenewa, 'Kwa sokouthrajali muntu a Mungu, nyenso muntu a anadamu.'" ²⁴ Ndio Yesu wavakhanie aseyi vakwe, "Mwese muntu yoyote newasegha unsambeya nene, ne nyenye mwenso akikhane, auhoe musalaba na ansambeya. ²⁵ Kwa soko neuseghethre uyaareya maisha akwe ukuyaya ghaya, na kwa yoyote neukuyaghaya maisha akwe kwa soko ane akuyaareya. ²⁶ Je! Ni faida eke neukumehanga muntu newahanga dunia ange nyenso wayaghaya maisha akwe? Je! Ni intu eke neukufunya muntu neuko khanya na maisha akwe? ²⁷ Kwa soko Mwana wama Adamu ujie uweru wama thrathra akwe na malaika vakwe. Na mwenso ujomurefa mwe muntu neukikhwethri na mutendo akwe. ²⁸ Thruthre nuvakhanie kwina baadhi anyu nemwemekie hafai nemuthruonja mauti mpaka vumuone Mwana wama Adamu neujie ukuthremi wakwe.

Chapter 17

¹ Matiku mutandatu Yesu akavahoa itambimwe nayo Petro, na Yakobo, na Yohana munakwe akavahora howe unto a kitanto ne kirifu veso akhonjo. ² Akafeuka usonge awe. Usiu wakwe ukangaa kinya yiuva, na masaa akwe akati ngea ina mughau kinya weru. ³ Rava, hafo vekakidweya Musa na Elia veureghetia nayo. ⁴ Petro akasucha no umwera Yesu, "Bwana, ne kuja kene sesee kutendeke kwefo mahali hafai. Neehu wasegha, nojenga hafai vikumbu vitatu - kemwedo kako, no kimwedo Musa na kemwedo ka Eliya." ⁵ Ikhondo neakureghetia, rava irunde rieru rekavakunekea, na rava rori ufuma kene irunde, ekahanya, uyui ne mwanane muyajwa nenenonesiwe nayo, muteghehi mwenso. ⁶ Aseyi ne wajutegheya ayai vekagwa kifulifuli na vegaoghofa ino. ⁷ Neate Yesu akaja akavatenya nohanya, "Uku na mutaoghofe." ⁸ Veso vekauka masiu awe untonyenso vinaona muntu netiare Yesu wimwene. ⁹ Ne wajutendeka veusima u kitanto, Yesu akawaragheya akawaeta mutaeghate khani ya birira iyi paka mughinya wa Adamu ajarvetwia ufuma kwakunyi. ¹⁰ Atumami wakwe vekamuweya, vekahanya ate asike adishi nekehanya Elia ujie mwandwo? ¹¹ Yesu akavasucha no haya, "Eliya tutwe na ujosucha matu onge. ¹² Ekweso nowakhane nyenye Eliya wajie khae, ikweso vinamumanya, na kweso syo vekamutendeka matu nawaseghete veso. Na vinywi Mwana wa Madamu vekamukhasha iho uekhono awe." ¹³ Ne kweso atumami wakwe vekamanya na ureghetie khani ya ma Yohana Mbatizaji. ¹⁴ Nevijafika mkhati amwirundowaatu, mtu umwendo akamuhakeya akafihe utungama na maru usonge akwe no mukhane. ¹⁵ "Bwana, mwonee uwai mwanane kusoko wina kifafa kughaseka ino. Kwa soko mara enge kugwera umoto au kene maje. ¹⁶ Nga mweta gwa aseyi vako, nyenso vinadahau muforia. ¹⁷ Yesu wasucha nohanya, "Nyenye ufafo ne mutina imani na nemuharibikie, neukikhaa itaberemwe na nyenye mpaka nanae? Neuvumiliana na nyenye mpaka nanae? Mureti hafai kene nene." ¹⁸ Yesu akamwangeri, no pepo akamufuma. Kijana akaforiwa fano saa eseye. ¹⁹ Necho aseyi vakwe vegamwendeka kwa siri no umuweya, 'Kusoko eke ne kwina udaha umajucha?' ²⁰ Yesu akavaera kwa soko uhuvei unyui. Tute novaera ne mwatendeka mwina uhuvei unyui kinya kapunje a mmbeyu a haradali mudaha ukera kitanto ikei, hegha ufuma hafai uende kukoo, weso kuhama noutendeka na into lolote ne kaushindikana kene nyenye. ²¹ (Kwekeya: Khani yo mukere wo 21 "Nyenso wikhori urui wo pwpo utudaheka ufuma ne kwa maombi na ufunga" atikighete kene nakala ne njija akhae). ²² Ikhondo nea vakee u Galilaya, Yesu akavaera aseyi vakwe, "Mwana wamaAdamu kutiwa u mekhono antu. ²³ No veumuuragha, ituku ra katatu ukufetia." Aseyi vegahora ino. ²⁴ Veso nevajughea u Kapernaumu, antu neveukusanya kodi a nusu shekeli. Vekamwendeka Petro nohanya, "Je mwalimu wanyu kurefa kodi a nusu shakali?" ²⁵ Akahanya, "Hoo" nyeso Petro akakea mughea nyumba, Yesu akaeghetia no Petro mwandio nohanya, 'Ukughemaneya ntuni Simioni? Wafalume vau dunia, veufokea kodi au ushuru kufuma kene anyu? Gwa avoo nevetawalie ufuma kwa aghenyi? ²⁶ Na ikhondo Petro neukuhanya, "Ufuma kwa aghenyi" Yesu akamwera, uyi watawaliwa ivaheyiwe kene urefeyi. ²⁷ Nyenso kutaje uvatenda atoza ushuru vatende dhambi, enda ubahari, jughuta ndoana, no umuhoe uyuo samaki aijue mwandio. Baada uufungua momo wakwe, ukuhanga mle shekeli emwendo mehoe no uvafe atoza ushuru gwa soko ane na veve.

Chapter 18

¹ Ik'hondo erero erero aseyi vekaja kene Yesu no mwera, ne anyu ne mukuu kene utemi wo kirunde?" ² Yesu akamwetana mughinya munyui akamweka mukhate awe, ³ no uhanya, "Tute nuvaera, nemwandea ufea no utendeka kinya ghinyane nyui mutudaha uefea ukutemi wa Mungu. ⁴ Uyi unyuo ne kikishusha kinya mughinya, munto kinya usuyu ne mukuu kene utemi wo kirunde. ⁵ Na wasuu nekumufokea mughinya gwa rina rane ukupkea nene. ⁶ Nyenso wasuu newasababisha mukhate a umwendo khate anyui afai ne nevaghuvee uasi, kutendeka kuja gwa muntu uyuo igwe ne rikuu ro siera tetungewe ukhingo akwe no ughumewa ukilindi koo bahari. ⁷ Hene a nghee kwa soko a ik'hondo ro uhutwa kusoko kutie budi gwa nyakati isiyo uja, nyenso hehe ekene gwa muntu uyuo nyakati isiyo kwa soko akwe! ⁸ Ne mukho wako mughuu wako ukusacheye ukwazeka, uteme no uujoghute na veve ne kuja nanguu kene veve uhefea kene ufanga utendeke utina mukhono au kirema, neti ujughutwa kene moto wo khae na khae ne utendekiemekhono ongi au megghuu onge. ⁹ Ne mbese rino raho reuhuhutaneya, urerute na urejughute kurenge naveve. Nekuja nanguu kene veve uhejea kuufanga na veho rimwedu, lineese ujughutwe umoto wa khae na khae nesa wina miho onge. ¹⁰ Rava necho mutaje umholotija umwendo wa anyui avai. Kusoko novaerava uyi ukirunde kuna malaika vawe matikuonge neveurava usiu wama tata wawe wo kirunde. (Kwekeya: Nkani neyoonekana kinya mkerewo 11, ¹¹ "Kwa soko Mwana wa Adamu akaja ukhomoa neare kayaghae" inakighe kene nakala ne njijaakhae). ¹² Mughema ntuni? Neahendeka muntu wina khoo ik'hana, na umwendo wanyagha, atovareka makhana kenda no kenda no uend aumufeja umwedonewayaghae? ¹³ Na newadaha umuhanga, tute novaera kumuyanjanja kuliko avoo maghana kendo no kenda navatingaghae. ¹⁴ Kuuyi neuyui ti kuja kwa tata wanyu wo kirunde umwedo wanyu aangamee. ¹⁵ Nechu munako wakukosea, enda, umuraghee dosari ne eumukhate ko na mweso newahendeka wimwene, ne wakuteghenya kutendeka wamusucha munako. ¹⁶ Nyenso newade ukutegheya muhoe munako umwedo au vavee uzidi itamberemwe no veve kwa uyigwa meomo antu vavee au vatatu mu ukuhani kudaha kudhibitishwa. ¹⁷ Na necho wapuuza utegeya, neere ikanisa intu reseena newapuuza uyi uyi utegheya ikanisa, kuuyi neatendeke muntu wo mataifa na mutoza ushuru. ¹⁸ Tute novaera, erero erea nemwarefunga udunia no kirunde rofugwa no erero ne mwarefunga au dunia no ukirunde rofungwa. ¹⁹ Kanke nuvaera vii nechu antu vavee mukhate ayu nevakiyanjeya unto rongge duniani neveure omba, resee tata wane wokirunde kuretenda. ²⁰ Kwa soko wavee au ariru nevakirunda itambemue gwa rina rane, nene notendeka umukhate awe. ²¹ Kanke Petro akaja no umwera Yesu, "Bwana, ne mara inga munane newakosea na nene nemusamehe? Hata mara mafungate?" ²² Yesuakamwera, "Ntiukwera mara mufungate, nyeso nete maghana mufungate no umufungate. ²³ Kwa soko esee novaera utemi wo kirunde wikwete na mutemi ungeja neauseghete usaseya hesabu ufuma gwa atumami vakwe. ²⁴ Akaandia useaseya hesabu, mutumami umwedo akaetwa kene mweso neare akudaiwa talanta elfu ikumi. ²⁵ Kwa soko atina njea arefa, Bwana wakwe akamuragheya arijwe mukhema wakwe itamberemwe aghiya vakwe no muinto newinayo, no marefo atendeke. ²⁶ Uyi mutumami akagwa, akakhua maru usonge akwe, akahanya, 'Bwana, utendeke no ughemeyi itambemwe nanee, na nurefa mo intu.' ²⁷ Uyi Bwana wa uyuo mutumami, kwa soko akasute ywamo no huruma akamurekea no umusamehea deni eseye ²⁸ Gweso mutumami usuyu akafuma no umuhanga umwedo mukhate mukhate a utumami vauyakwe, neare kudaiwa denari ighana. Akamuuta, akamukaba u mumia, no umera, ndefu ereo nenukudai. ²⁹ Gweso uyuo mutumami muyakwe akagwa no ukufefeheya ino nohanya, utendeke umughimeyi na nene na nokurefa. ³⁰ Nyeso mutumami uyuo wa mwandio akahita kinyume kayo, akaenda no umujughuta gerezani, hadi ajomurefa ereo nekudaiwa. ³¹ Na newajuona atumami vauyakwe ereo neradweya vekahoresiwa ino vekaja nomwera, 'Bwana wawe mu nto nerakighe. ³² Ndio uyuo bwana mutumami uyuo akamwetana, umwera, "Veve mutumami ne mwovu, neanakusamehea veve denirane rongge kwa soko ukakirera ino. ³³ Je! winautakiwa uhendeka no huruma gwa atumwa auyako, kinya nene neakuhurumea veve? ³⁴ Bwana wakwe akahura no umreka gwa avoo anyautesa mpaka neujurefa kiasi konge neare kudaiwa. ³⁵ Uyi ndio Tata wane wo kirunde nejuvahendea, kinya mu umwedo wanyu neatumusamehea muna wakwe ufuma ukhoo akwe."

Chapter 19

¹ Ikadoeya ikhondo Yesu newajumenya khani isiyi, akahegha u Galilaya, na uende umpaka waYudea usonge a monggo wo Yordani. ² Irundo rikuu rekamusambeya no akawaforia kuko. ³ Mafarisayo vekamujea, noumujaribu, vekamwera, "Je ne kuja gwa muntu umureka mukhema wakwe soko yoyote?" ⁴ Yesu akasucha nohanya, mwinasomaa, ure mwenso akavaumba mwandio akavaumba mughosia no mukhema? ⁵ No kanke akahanya, 'Kwa soko eseye mughosia kumureka ihe wakwe no yinya wakwe no uungana no mukhema wakwe no wavee veutendeka mwere umwendo?' ⁶ Uyi ereo newareunganishiye Mungu, mwanadamu yeyote ataretenganishe." ⁷ Vekamwera, "Uyi kwa soko eke Musa akakuamuru kufunye mwandiko wo talaka no umureka?" ⁸ Vekamwera, "Gwa ukaku wa ukhoo Musa akavayanjeya uvareka akhema vanyu, nyenso ufuma mwandio a kutiuyi. ⁹ Novaera, uyi wasuyu ne wamureka mukhema wakwe neti kwa soko yo uzinzi, no umuroghoa unge wazini, no mughosia newamuroghoa mukhema he warekiwe wazini." ¹⁰ Aseyi vekamwera Yesu, "Nechu uyi nekuyigwa mughosia, no mukhema, ti kuja ukiroghoa." ¹¹ Yesu akavaera, "Ti mu muntu ukudaha ufukeya maseyo ayai, bali ni gwa voo nevaruhusewe ufokea. Kwa uyi vefo matowashi ne wafafiwe ufuma undaa ya vanyinya vawe. ¹² No uyi uyi kwina matowashina vatendiwe na antu, no kwina matowashi nevatendewe matowashikwa soko a utemi wo kirunde. Kudaha ure uyahoa maseyo ayai no uyahoa." ¹³ Nechu akaretewa baadhinna anginya neanyui ili avekea mekhono anto awe no uomba, nyeso aseyi vakwe vekavakugera. ¹⁴ Gwesio Yesu akahanya, "Vareki anginya ne anyui, nechu mutavaghiye uja kene nene, kwa soko utemi wo kirunde ne wawe. ¹⁵ Nene akavaekea mekhono akwe unto awe, necho akahegha hafo. ¹⁶ Rava muntu umwedo akaja kune Yesu nohanya, mwalimu ne intu reke nerija nenetakewe urehenda ete nchange utendeka no ufanga wa khae no khae?" ¹⁷ Yesu akamwera, "Kwa soko eke kubweya ne intureke ne rija? Kwina umwedu tune mwema, nyeso nechu wayanja uhanya ufanga, katea sheria ya Mungu." ¹⁸ Wasuu muntu akamuweya, "Ne sheria yafe?" Yesu akalianya, "Utauraghe, utazini, utaive, utauhanye ureghegh, ¹⁹ uvaheshimu tata wako no yiu wako, no umuyanje jirani wako kinya nafsi ako." ²⁰ Muntu uyuo akamwera, "Mantu onge neyatii nkee neseghete ntuni?" ²¹ Yesu akamwera, "Ne wayanja utendeka umukamilifu, enda wendorinja ne winayo, no uvafe masikini no ukutendeka no hazina ukirunde na njuu usambeye." ²² Gwenso kijana usuyu newajotegheya asaya Yesu newamwera, "Akahegha gwa ufai, kwa soko nere ukwete ughware ivinge. ²³ Yesu akavaera aseyi vakwe, "Tute novara ne kukaku gwa muntu ne mughware uhefea kene utemi wo kirunde. ²⁴ Kanke nuvaera, ne kuoro gwa ngamea ukea kene itunda ra sindano, kete gwa muntu ne mughware uhefea kene utemi wa Mungu." ²⁵ Aseyi nevajotegheya uyi, vegashangaa ino nohanya, ne wefe uyi nekuokoka?" ²⁶ Yesu akavarava nohanya, gwa anadamu resee retudaheka, gweso gwa Mungu onge udaheka." ²⁷ Nechu Petro akamusucha nomuera, "Rava kwareka ongea no ukusambeya veve. Ne into reke ne kujuhanga?" ²⁸ Yesu akavaera, "Tute novaera, wasuu ne wasambeya nene, kene ufafo ne ufa ikhondo mwana wama Adamu newajukikhaa kene itumbe ra khae no utukufu wakwe, nyenye no mujukikhaa unto a matumbe ikumi na avee akhae no vahukumea makabila ikumi na vavee a Israeli. ²⁹ Mwe umwedo wanyu newarekie khaya, muhomba, mucha, tata, yiu, aghinya, au meghunda gwa soko ane, ukuhanga mara mia no uhefea ukufanga wa khae na khae. ³⁰ Gwesio ne vinge va mwandio fanu, vajutendeka va nyuma no vanyuma vajutendeka va mwandio.

Chapter 20

¹ Kwa soko utemi wo kirunde wikhwere no munya mughunda, neakafetria diu ne nkuu no uvafa mwemo atumami kene mughunda wakwe. ² Neare wadaha ukubali ana atumami dinari emwedo gwa momwe wonge, akavatuma uenda kene mughunda wakwe wa mizabibu. ³ Akaenda kanke neare masaa atatu uyi na akaona atumami vangeja ne vaemekie bila mwemo kene eneo ro soko. ⁴ Akavaera, "Nyenye no, enda kene mughunda wa mizabibu, no erero ne rehalali nomufa." Uyi vekaenda utenda mwemo. ⁵ Waenda kanke neare masaa mutandato na kanke kene saa kenda na akatenda uyi uyi. ⁶ Mara enge kanke akaendo no ikumi na imwe, akaendo no uvahanga vaemekie bila mwemo, akavaera, "Kwa soko eke muemekie hafai nete mwemo wowote itiku rongе?" ⁷ Vakamwera, kwa soko kutie muntu wasu neukuajili. Akavaera, Nyenye nange endi kene mughunda wa muzabibu. ⁸ Ikihondo ra mpende ne rajoghea, munyu mughunda wo muzabibu akamwera muyausingamea wakwe, 'Vaetane atumami uvarefe mesahora, no uandia wo mwisho hadi wo mwandio.' ⁹ Nevajuja avoo neavafiwe kibarua saa ikumi na imwe mu mwedo wawe akafokea dinari. ¹⁰ Nevajuja atumami va mwandio, vekaghemane ya ure veufokea ino, gweso vekafokea mu mwetu dinari emwedo mu umuntu. ¹¹ Neare vajofokhea marefo awe, vakamulalameka munya mughunda. ¹² Vekahanya, avai atumami va mwisho vatumea saa emwedo uyui kene utenda mwemo, gweso wavalanganisha no sese, sese kwucha muregho gwa itiku rongе no ufesiwa no ijoto. ¹³ Gweso mnya mughunda akasocha no uhanya gwa umwedo wawe, munya hina, ntinahenda intu ne rive, je kwina kubaliana na nene dinari emwedo? ¹⁴ Fokea ereo nere halali ako, no uende kwako, ne kuja kwane uvafa avai atumami neanavafie kebarua wo peo tute tute no veve. ¹⁵ Je! Ti tute kene nene utenda erea nenereyanjete no mali yane? Au riho rako ne riovu gwa soko a nene ne nemunyamajeghana? ¹⁶ Uyi wo upeo ujutendeka wo mwandio no wo mwandio ujutendaka wo upeo" ¹⁷ Yesu nea watendeka kunatea uenda u Yerusalemu, akavahoa aseji vakwe ikumi na vavee pembeni akavaera, ¹⁸ "Rava kwine u Yerusalemu, no Mwana wa Adamu ujutendeka umekhono a akuu wo makuhani na andishi. Vajomhukumea kuya, ¹⁹ no vajomufunya gwa antu va mataifa ili amudhihaki, umukhua umusulubisha, nyeso itiku ra tatu ukufetia." ²⁰ Nechu nyinya wama Zebedayo akaja kene Yesu na ana vakwe. Akakhua magoti no umwomba intu ufuma kene mweso. ²¹ Yesu akamwera, "Ukufenya intuni?" Akamwera, "Amuru uyi avai ana vane vavee vikhae, umwedo mukhono wako wa kelelo no umwedo mukhono wo kemoho kene utemi wako." ²² Nyeso Yesu akasucha nohonya, "Utimanyie ereo nekureomba. Je! Kudaha ukenywea kekombe ne nokenywea?" Vekamwera, "Kudaha." Akavaera, "Kekombe kane tute mukenywea. ²³ Gweso ukikhaa umukhono wane wa kelelo no umukhono wane wa kimoho ti ijukumu rane uvafa, gweso ne kwa avooo nechu vadahie uandalewa na tata wane." ²⁴ Aseji vangeikumi newajutegheya ayai, vekahuresiwa ino na avoo uruna vavee. ²⁵ Nyeso Yesu akavaetana mughonjo noveera, "Mumanyie necho mutawala wa mataifa kuwatiisha na akuu wawe veutekeleza mamlaka juu awe. ²⁶ Nyeso atatendeka uyi kene nyenye. Ku soko ayowasuyu ne kuyanja utendeka mukulu mukhate anyu lazima awe mutumami wanyu. ²⁷ Na nekutendeka wa mwandio mukhate anyu lazima atendeke mutumami wanyu. ²⁸ Kinya uyi Mwana wa Adamu inaya utumekewa neare utumeka, no ufunya ufanga wakwe utendeka ukhomoi kwa vinge." ²⁹ Ikhondo wafuma Yeriko, irundo ne rikuu rekamusambeya. ³⁰ Navekavaona afoku vavee vikhee upeo a babaa. Nevajutegheya uyi Yesu neare kukea, vakahumpua nduri nohanya, "Bwana, Mwana wama Daudi, ukuhurumea." ³¹ Nyeso irundo rekavaangera, no uvaera khii, Hata uyi veso vekahumbua ndori ino nohanya, "Bwana wama Daudi, ukuhurumea." ³² Uyi Yesu akaemeka akaveetana no uvaweya, musegha nevatendee ntuni?" ³³ Vekamwera, "Bwana miho itu akunukuwe." ³⁴ Uyi Yesu, newajotendeka waitwa na huruma akayatenya miho awe, hafo eyeyo vekahanga udaho wo uona na vekamusambeya.

Chapter 21

¹ Yesu no aseyi vakwe viekafika fife no Yerusalemu no wakaenda faka Bethfage, kene kitanto ka mizeituni, neehu Yesu akatuma asei ² vakwe, Akavaera, "Endi kene kijiji nekefuatee, no atambe remwe mumehanga ndongwe etungie hafo, no mwandongwe itambemwe nayo. Mtungwili na mumwete kene nene." ³ Neare muntu wasuyu newavawera erero erehusu resee, muhanya, "Bwana uvaseghete no muntu usuyu itambelemlwe kuvayanje ya muje itambemwe nayo" ⁴ Into irei rikafumea ne ereo nerareghetiye ukera gwa nabii lazima retimizwe. Akahanya, ⁵ "Vaera acha vo Sayuni, rava, mutemi wako waja kene veve, muforo no kutendeka amenatee ndonja no mwana wo dogwe mughosia, mwana ndongwe mudeu." ⁶ Nechu aseyi vekahegha no utenda kinya Yesu newavaragheya. ⁷ Vakamwetea ndongwe no mwandogwe, no ueka masare awe unto awe, mweso Yesu akakikhaa hafo. ⁸ Veinge kene mwirundo vekatandaya masara awe unjea no vangeja vekatema masanje afuma kene mete no uyatantaeya ubaaba. ⁹ Irundo rekamutongea Yesu na avoo newamusambeya vakahumbua ndori, no hanya, "Hosana gwa Mwana wa Daudi neubarikewe waja gwa rina rama Bwana Hosana unto ino!" ¹⁰ Yesu newajughea u Yerusalemu, ghe onge ikashituka nohanya, "Uyui ne anyu?" ¹¹ Irundo rekasucha, "Uyui ne Yesu nabii ufuma u Nazareti a u Galilaya." ¹² Necho Yesu akahefea kene hekalu ra Mungu, akavajucha uji vonge neare veughu no rinja uhekaluni. No akapindua meza ya anyokhavia hela na matumbe anyorinja njiwa. ¹³ Akavaera, "Eandikiwe, "Nyumba ane eutendekanyumba a maombi, nyeso nyenye mumehenda ifango ra anyanganyi." ¹⁴ Neare afoku na anyirema vakamujea uhekalu mweso akavaforia. ¹⁵ Nyeso ikihando akuu va makuhani no andishi nevajuona maajabu ne kuyatenda, no nevajutegheya nevekhua mukindo ihekaluni nohanya "Hosana Mwana wa Daudi," Vekakatwa no hasira. ¹⁶ Vekamwera, "Mwategheye ireo herehanyiwe no antu?" Yesu akavaera, "Hoo, nyeso mwinawali usoma, ufuma umemo aghinya no aghinya neanyehe nemuokhaa mwina sifa kamili?" ¹⁷ Necha Yesu akavareka noenda unji aghee kene Bethania no urara kuko. ¹⁸ Ndiu neare kusuka umujini, akaona njaa. ¹⁹ Akaona mute ufife no ubarabara. Ukauendea, nyeso inahanga into akwe isipokua matuto. Akauera, "Kutatendeki mbesia kene veve daima kanke." Na mara eyeyo mute usuyu ukauma. ²⁰ Aseyi nevajuona, vakastaajabu nohanya, kwatendeka ure mute usuyu uuma mara imwe?" ²¹ Yesu akasecha novaera, "Tute novaera nemwahendeka mwina uhuve no uuria wasiwasi, matutenda ereo neretendeki gwa uruo mute tu, nyeso muwera hata ekeo kitanto, uhowe no ujughutwe u baharini no utendeka. ²² Erero nemwereomba gwa sala, kumu muamini, mufokea." ²³ Yesu akaghea uhekalu, akuu va makuhani na anyampaa va antu vekamujea ikhondo neare kufundisia vekamuweya, "Ne kwa udaho uke ukutenda mantu ayai? No ayu newakufie udaho urui?" Yesu akasucha no muera, ²⁴ "Nanee kanke novaweya iswali remwe. Nechu mwabwera, nanene uyu uyu novaera ne gwa udaho uke neutenda mantu ayai. ²⁵ Ubatizo wama Yohana - ukufuma kufe, ukirunde au gwa anadamu?" Vekakiweya aghonjo, vakahanya, nekwahanya, ufumie ukirunde, ukuvera kwa soko eke mwina muhufea?" ²⁶ Nyeso ne kwahanya ufumie gwa anadamu, "Kuvaoghofa makutano kwa soko vonge vamukengee Yohana kinya nabii." ²⁷ Nechu vekamujea Yesu nohanya, "Kutimanyie" Akavaera kanke wala nene tuvaera ne gwa udaho eke notenda mantu ayai. ²⁸ Nyeso mugheba ntuni? Muntu munyu ana vavee akaenda ku umwedo nomwera, "Mwanane enda wendo tenda mweno umughunda wo mezabibu reo. ²⁹ Mwana akasucha nohanya, 'Ntinje nyeso baadaye akabadilisha maghemu akwe no akaenda. ³⁰ Nomuntu uyuo akaenda gwa Mwana wa kavee nohanya into erero. Mwana usuyu akasucha no uhanya ninje, bwana,' nyeso enenda. ³¹ Wefei gwa avai nevavee watendie maseghaneyo ama tata wakwe? Vekahanya, "Mwana wo mwandio." Yesu akavaera, "Tute novaera, anyaukusaya ushuru na ufumbu veuhefea ukutemi wa Mungu kabla ayu uhefea. ³² Kwa soko Yohana akaja kene nyenye gwa nyea ne enyokie gweso mwinamohokea, ikhondo anyohangweya ushuru no afumbu veka muhovea, na nyenye ne mukaona resee nero tendeka, mwina daha ufea ili baadaye mumuhu vee. ³³ Tegheyi ikhori regeja. Akwina muntu, muntu ne wina eneo ne rikuu ra faghe. Akafandea mezabibu, akamekea ikitra, akatenda no kefe ko khamea ntue, akajenga no munara wo alinzi, no warekodisha kw aanyatunza zabibu. ³⁴ Nechu akaenda kene ghee enheja. Ikhondo ra mavuno a mezabibu nerajohumbea, akatuma baadhi a atumamamia kwa anyaurema vo mezabibu uhoo mizabibu akwe. ³⁵ Gweso anyorema va mezabibu vekavahoa atumami vawe, vekamukwa umwedo, vekamuuragha no vakamukhua umwedo kwa magwe. ³⁶ Kwa mara engija, mumiliki akatuma atumami vangeja, vange ino a avoo vya mwandio. Nyeso anyorema vo mezabibu vekavatendea uyi uyi. ³⁷ Baada a hafo bwana uyuo, akamutuma kene mwana wakwe, nohanya, "Veumuheshimu mwanane." ³⁸ Gweso anyorema va mezabibu, nevajomuona kejana uyuo, vekakiera, uyui ne munyaurithi, njii kumurege no kumiliki uridhi." ³⁹ "Uyi vekamuhua, vekamujoghuta unji a maghunda wo mezabibu no umuragha. ⁴⁰ Je mumiliki wo mughunda wo mezabibu ujie ujuvatenda ntuni anyorema va mezabibu?" ⁴¹ Vekamwera, "Ujueua asava antu aovu kene njea aukhae ino, na uyi ukakodisha mughunda wo mezabibu vangeja vo mezabibu, antu necha veumurefa kwa soko amezabibu nejoveya." ⁴² Yesu wavaera, "Mwinausoma u maandeko, igwe nevarehitie waashi retendeka igwe ne

rikuu ro musingi. Erei rekafuma kene Bwana no ushangaza umiho awe?' ⁴³ Uyi no vaera utemi wa Mungu ujutwaliwaufuma khayu no ufewa taifa ne rejali mbesia yawe. ⁴⁴ Usuyu newagwa unto a igwe reseye kuvunjwa vifaja vifaja. Nyeso kwa wasuyu heramugwera ro musia." ⁴⁵ Akuu va makuhani no mafarisayo nevajotegheya ikhori rakwe, vekaona uyi kuvaregheteya vesu. ⁴⁶ Gweso mo nevajoyanja ughora mekhono unto awe vekaoghofa makutano, kwa soko antu vekamurava kinya nabii.

Chapter 22

¹ Yesu akahanya na veso kanke kene ikhori, nohanya, ² "Utemi wo kirunde kukinighana no mutemi neawaandae ngoi a harusi a mwanakwe. ³ Akatama atumami vakwe uvakaribisha neare vararekiwe uja kene ngoi a harusi, gweso vinaja. ⁴ Mutemi akavatuma kanke atumami vangeja akahanya. "'Vaeri vonge nevararekiwe, Rava, naanda malewa. Fahari na ndama yane ne eghenie naikikinta, no mantu ongeetayari, njii kene ngoi a harusi.'" ⁵ Nyeso antu vasava vinazingatea gwa dhati urareko wakwe. Vangeja vekaenda umeghunda awe, no uvakhasia no uvaragha. ⁶ Vangeja vekavaukea atumami va mutemi no uvakhasia no uvaragha. ⁷ Gweso mutemo akakasireka. Akatumainjeshi rakwe akavauragha avoo anyauragha no utimia ngo awe onge. ⁸ Nechu akavaera atumami vakwe, "Ngoi etayari, nyeso neavararekiwe vinanoneya. ⁹ Uyi endi kene mwirundo unjia ne kuuvaareki antu ne vainge neuwezekana vaje kene ngoi a harusi." ¹⁰ Atumami vakaenda unjea ne nkuu no uvakaribisha antu vonge nevavaya, nevaja no nevave. Uyi ukumbi wo harusi ukakijua aghenyi. ¹¹ Gweso mutemi newajokea uvarava aghenyi, akaona muntu umwedo neatiyete isara ra harusi! ¹² Mutemi akamuweya, 'Rafiki, wadaha ure ughe hafai munge utina isara ra harusi?' No usuyu inasucha intu. ¹³ Hafo mutemi akavaera atumami vakwe, "Mutungi muntu uyui mekhono no meghuu no mujughuti unji kene wiru, kuko kene kujutendeka kereo no ulia mino. ¹⁴ Ku soko antu vaingi veetanwa, nyeso wateule ne vakei." ¹⁵ Hafo Mafarisayo vekahegha no ufanga njea a mukwanta Yesu kene khani yakwe mughonjo. ¹⁶ Hafo nevajowatuma aseyi vawe itamberemwe no Maherode. No vekamwera Yesu, "Mwalimu, kumanyie uyi veve we muntu wa tute, no uyi kuseya maunjo a Mungu kene tute, utujali maoni amuntu ungeja no utuonyesha uhwania antu. ¹⁷ Gwa uyi kwere, ukughema ntuni? Je, ne kunoneye kisheria urefa kodi kwa Kaisaria. ¹⁸ Yesu akamanya uovu wawe no uhanya, kwa soko eke mupima, nyenye ahongei? Ndaghei hela neutumeka urefa kondi." ¹⁹ Uyi vekamwetea dinari. ²⁰ Yesu akavaweya, "Sura na rina erei ne ra manyu?" ²¹ Vakamusucha, "Ama Kaisaria." Uyi Yesu akavaera muvi Kaisaria muntu ne akwe, no vya Mungu muvi Mungu." ²² Nevajutegheya uyi vekashangaa. Naere vekamureka no enda zao. ²³ Matiku asaya baadhi masadukayo vekaja kene Yesu, avoo neveuhanya uyi kutie ufetwa gwa ukuyi, vekahanya, ²⁴ "Mwalimu, Musa akahanya, "Neatendeka muntu wakuya bila ufafa anginya, munakwe na amusare mukhema no umuhangeya mwana kwa sori a muna wakwe. ²⁵ Avarefo aruna mufungate. wa mwandio akaroghoa nechu akakuya bila ufafa mwana, akamureka mukhema muna wakwe. ²⁶ Nechu munakwe wa kavere akatenda uyi uyi, nechu uyuo wa katatu akatendekauyui hadi gwa uyuo wa mafungate. ²⁷ Netiare autenda uyi vonge uyuo mukema na mweso akakuya. ²⁸ Fanui kene ufufuo mukhema ujutendeka mukhema wa manyu kene aruna avoo saba? Kwa sababu wote walimuona." ²⁹ Nyeso Yesu akavasucha novaera, "Mukosea, kwa soko mutimanyie maandeko wanguu ya Mungu. ³⁰ Kwa sori kene ufetwa, antu vaturoghoa wala uroghowa. Badala aya antu avai vautendeka kinya malaika. ³¹ Nyeso uhusu ufufuo wa ukuyi, mwinawahi usoma ekeo neare akukehanya kene nyenye nohanya, ³² "Nene ne Mungu wama Ibrahimu, Mungu wama Isaka, na Mungu wa Yakobo? Mungu ti Mungu wa akuyi uyi ne Mungu wa avoo nevafitiye." ³³ Ikhando irundo neavategheya ayai, vekashangaa maseyo akwe. ³⁴ Nyeso Mafarisayo nevajutegheya uyi Yesu wa vakinyaa Masadukayo, vekakirunda veso aghonjo kwa itamberemwe. ³⁵ Umwedo wawe neare mwana sheria, akamuweya iswali kwa umufima. ³⁶ "Mwalimu, ne amri eke nenkuu kuliko nyonge kene sheria?" ³⁷ Yesu akamusucha, "Lazima umuyanje Bwana ywa khoo ako onge, na kwa ihaa rako rongi. ³⁸ Eyei ndio amri ne nkuu no a mwandio. ³⁹ Na akavee ikikhwete ne eyei, ne lazima umuyaje jirani wakwe na ninoukiyanjete mughonjo. ⁴⁰ Sheria yonge na manabii eutengemea amri iyii ivere." ⁴¹ No Mafarisayo neare wakere vakikisanyiye itamberemwe, Yesu akavaweya iswali. ⁴² Nohanya, "Mughema, ntuni unto ama Kristo? Mweso ne Mwana wama Daudi." ⁴³ Yesu akavasucha, "Ne namna eke Daudi kene Roho kumwetana Bwana, nohaya, ⁴⁴ "Bwana, akamwera Bwana wane, "Kikahaa u mukhono wane wa kekelo hadi nejuuuvatenda maadui vako vaekwe fange a meghuuru ako?" ⁴⁵ Nechu Daudi kumwetana Kristo "Bwana, "Netiure kutendeka mughinya wakwe?" ⁴⁶ Kutie newadaha uujibu ukhani kanke, na kutie newadaha kanke umuweya maswali ino ufuma itikuereo no uendelea.

Chapter 23

¹ Baada ayo akaona irundo ra antu na asezi vakwe. Akahanya, ² "Waandishi na Mafarisayo veakikhera utumbe rama Musa. ³ Gwa uyi erero neva vaamuru utenda, tendi kununu muvuchunguza, nyeso mutaje mujusambeya mbesia yawe. Kwa soko veso veureghetia mantu nevaturatenda. ⁴ Tute, veso veutunga meregho ne merito nechukameka umeucha, na uyi uvafafecha antu umegha awe. Nyeso veso aghonjo vetusunta hata mwachauucha. ⁵ Mbesia yawe yonge, veutenda ili varawe na anu kwa soko veso vevharepia masanduku no uongeya ukuu mapindo a masara awe. ⁶ Veso vayanjete ukikhara u maeneo kikhware kene sherehe na kene matumbe a heshima mughe a Masinagogi, ⁷ no usalimewa kwa heshima, kwa maeneo a sokonono etwanwa "Walimu" na antu. ⁸ Gweso nyenye mutinoneye etanwa "Waalimu" kwa soko mwina Mwalimu umwedo na nyenye nyonge mwanyandughu. ⁹ Mutamwitane muntu wasuyu hafai u dunia kuwa tata wanyu, kwa soko mwina tata umwedo tu mweso wefo ukirunde. ¹⁰ Wala mutaje mujoetanwa, walimu, Kwa soko mwina Mwalimu umwedo tu, yaani Krisro. ¹¹ Nechu ne mukuu mukhate anyu ukutendeka mutumami wane. ¹² Wasuyu ne kukehumbua ukusimiwa, na wasuyu nekusimiwa ukuhumbua. ¹³ Gweso hehe anyu waandishi no Mafarisayo, ahongei! Muvautea antu ukutemi wo kirunde. Nyenye mutudaha kuukea no mutuvaruhusu nevekea utenda uyi. ¹⁴ (Hehe anyu waandishi na Mafarisayo kwa soko muvamirie ajane"). ¹⁵ Hehe anyu waandishi no Mafarisayo, ahongei! Mavuka umpeo a bahari no ughea utenda muntu umwedo uhuvee ayoo nemuyafundisia, na newatendeka kinya nyenye, mumutenda mara kavee mwana wo jahanamu kinya nyenye aghonjo ninomure. ¹⁶ Hehe anyu anyauongoza ofoku, nyenye muhanya, wasuyu ne kukiafea gwa hekalu ti intu gweso nekukiafea dhahabu ya hekalu, watugwaa no kirafeyo kakwe. ¹⁷ Nyenye afoku afutu, reve ne rikuu nechukameka reuya, dhahabu au hekalu ne reekie wakfu u dhahabu gwa Mungu? ¹⁸ No wasuyu nekukiafea kwa madhabahu, ti intu. Nyeso nekukiafea kwa sadaka ne eonto akwe, utungiwe kirafeyo kakwe. ¹⁹ Nyenye antu afoki, refe ne rikuu nechukameka sadaka au madhababu reare euekwa wakfu sadaka neyufuywaa gwa Mungu? ²⁰ Gwa uyi, wasuyu nekukiafea gwa madhabahu kukiafea gwa eseye no gwa mantua onge ne eunto akwe. ²¹ No nekukiafea kwa hekalu, kukiafea gwa reseye no gwa mweso nekukikhaa monge akwe. ²² No wasuyu nekukiafea gwa irundo, kukiafea gwa etumba ra khae kwa Mungu no gwa usuyu newikhae unto akwe. ²³ Hehe anyu waandishi na Mafarisayo, ahongei! Gwa soko murefa zaka kwa bizali, munaanaa na muchich gweso mwarekie mantu ne marito a sheria - haki, rehera, no uhuvei. Nyeso ayai munoneye utendeka muyatendie, no ti ureka angeja neti ayatekeleza. ²⁴ Nyenye anyauongoza afoku, nyenye ne muchuja mududu ne munyui nyeso mumia nganea! ²⁵ Hehe anyu, waandishi na Mafarisayo, ahongei! Kwa soko muonya unji a vikombe no unji a sahani, gweso munge kuinjue dhuluma no ndetendeka no kiasi. ²⁶ Nyenye Mafarisayo afoku, onyi tanju munge a kikombe no umunge a sahani ili ufande wa unji no utemdeke we safi. ²⁷ Hehe anyu, waandishi na Mafarisayo, ahongei! Kwa soko mwikwete na makaburi neririe chokaa, nechukameka unji ukighea maja, gweso munge eijue makufa a kunji, no mo intu ne rivaya. ²⁸ Uyi uyi, na nyenye kuji mwighee anyu haki usonge antu, nyeso kwa munge kwijue ahongei na udhalimu. ²⁹ Hehe anyu waandishi na Mafarisayo, wahongei! Kwa soko mwajenga makaburi ya waabii na uyapamba makaburi awa thuthi. ³⁰ Nyenye muhanya, mbese kukaishi matiku ava tata vitu, akututendeka kwa hangei itambe remwe na veso uhunua saghami ya manabii. ³¹ Kuyi mukishuhudea aghonjo nechukameka nyenye aghinya va avoo nevavaraghie manabii. ³² No nyenye mukhondeya ukijuya sehemu ne enoneye muhutie ava tata vangu. ³³ Nyenye njokha, ana va vipiribao, kwa njia eke mujukwepa hukumu o jehanamu? ³⁴ Uyi, Ravi, nuvatura ukhanyu manabii, antu nevinamahaa no waandishi. Vangeja vawe muvaauragha no uvasulubisha. No vangeja muvavakwa monge masinagogi anyu no uvajucha ufuma ghe emwedo na eghaja. ³⁵ Wighe ne uyi unto anyu kukighea saghami yonge yanya tute neyahunukie ukurui, uandia saghami ama Habili munya tute no gwa saghami ama Zakaria mwana wa Barakia ne mwamuraghie mukhate patakatifu na madhabahu. ³⁶ Tute novaera, mantu ayai onge yuuhanga ufafo uruu. ³⁷ Yerusalemu, Yerusalemu, veve newavaraghie manabii no vakhua no magwe avoo ne atumami vako, mara enga navakusanyiye aghinga vako itambemwe kinya nkuku nekuvakusanya vifaranga vakwe fange a mbaya yakwe, nyeso vinayanjaa! ³⁸ Rava, khaya ako asagha ukeva. ³⁹ Nanee no kwera, uandia fanui no uendelea utuona, hadi ujuhanga, ubarikiwe uyuo neujie gwa rina rama Bwana."

Chapter 24

¹ Yesu akufuma uhekaluni no uenda zake. Aseyi vakwe vekamwendea no umuraghea majengo o hekaluni. ² Nyeso akavasucha novaera, "Je mutiyakengere mantu ayai onge? Tute novaera kutie igwe ne rosagha unto ariuya bila ubomolewa." ³ Newajukikhaa kene kitando ka mizeituni, aseyi vakwe vakamwendea gwa faragha no uhanya, "Kuere mantu ayai ukighea manae? Intu reke nerutendeka dalili auja veve no umpeowa ulimwengu?" ⁴ Yesu akasucha no uvaera, "Itendeki makini na ataje muntu nejuvapotosha. ⁵ Kusoko vinge vajie gwa rina rane. Vajuhanya nene ne Kristo, 'No vapotosha. ⁶ Mujutegheya veta na taarifa ya verta. Ravi mutaje mujutendeka no wasiwasi, ku soko mantu ayai atudea ukighea gweso uruo umpeo ujutendeka ukere. ⁷ Kusoko taifa rejukihumbua dhidi aitaifa reuya, na utemi dhidi a utemi, kujutendeka njaa na matetemeko a faghe kene sehemu kiyahiya. ⁸ Gweso mantu ayai onge ne mwandio tu wa uvai wo kitungua. ⁹ Uyi vajuva funya kwa soko amakhaseko no uvaragha mujuhurwa na mataifa onge kwa soko arina rane. ¹⁰ Uyi vaininge vajukikwaa no usalitiana no vajukihura aghonjo gwa aghonjo. ¹¹ Manabii vaingi va uregheghe vajovuma no uvaregheghe vaininge. ¹² Kwa soko uovu kuingefa, uyanjo wa vaininge kupoa. ¹³ Nyeso nekughimeya ku umpeo, ujuokolewa. ¹⁴ Eyei injili a utemi ijutanatwaa kene eremi woghe gwa ushuhuda wa mataifa onge, uji umpeo ukughea. ¹⁵ Kwa uyi nemwajuona chukizo la uharibifu, nerahanyiwe na nabii Danieli raemeka mahali patakatifu [nekusoma na amanye], ¹⁶ Uyi ne veu Yuda vaduree uvitanto. ¹⁷ No uyuo ne wekunto a paa ra khaya atadahe usima faghe uhoa intu irero ufuma monga anyumba akwe, ¹⁸ No wasuyu neare ku mughunda utasuke uhoa isara rakwe. ¹⁹ Gweso hehe awe ne vina aghinyu no avoo ne vechoa kene matiku asaya! ²⁰ Ombi nech uduka kwanyu kutatendeki ihkondo ro mpefo wala itiku ra Sabato. ²¹ Kusoko kujutendeka no khasi ne nkuru, neare inaangufa utendeka tangu uumbwa gwa utemi hadi fanui, no wala itifo kanke. ²² Nechu matiku asaa neinakumbefwa, kutie ne kuokoka, nyeso gwa soko a wateule, matiku asa ukumbefwa. ²³ Neti atendeka muntu wasuyu ujuerwa rarva, krisro wefo hafai, au Kristo wefa kukoo' mutahuvee khani isiyi. ²⁴ Kusoko makristo auregheghe no manabii auregheghe wajie no uraghea ndolia nenkuu no maajabu kwa soko opotosha, neti eudaheka no vateule. ²⁵ Ravi, navalaghea nekee mantu ayai ukighea. ²⁶ Gwa ayi, neatendeka veavaera, "Kristo wefo ujugwani, mutende kuko ujugwani, au ravi wefo monge a nyumba," Mutahuvee khani isiyi. ²⁷ Kinya uyi ufeto kutighea ukeya no umweka mpaka umweri, uyi ejutendeka uja gwa Mwana wama Adamu. ²⁸ Hafo hafo newera muzoga, hafo ndio tai veukirunda. ²⁹ Gweso nech baada a khasi nekuu a matiku asaya nyiuvu nejutendeka kiti, mweri utijufunya weru wakwe, nyota ijugwa ufuma ufuma angani, no nguu yo kirunde ijuhingika. ³⁰ Uyi ishara Mwana wama Adamu ijokighea ufuma angati, no umakabila onge o dunia ajomurera. Vajomwona Mwana wama Adamu ujie kene marunde unto gwa nguu no utukufu neukuu. ³¹ Ujuvatuma malaika vakwe gwa rori neukuu wo tarumbeta na vajuvarunda itambelewe wateule vakwe ufuma pande nne ya dunia, ufuma umwisho umwedo wo kirunde no ungeja. ³² Kifundisie isomo ufuma umute, umutene, nech isanja nerachipua no ufunya matutu, mumanya uyi chwee kahumbea. ³³ Uyi no, nemwaona mantu ayai onge, munonee umanya uyi wahumbea, fife no malango. ³⁴ Tute novaera, ufafo urui utufwaya mpaka mantu onge ayai etendeka akighea. ³⁵ Irunde no ngee yeufwaya, khani yane itufwaya kamwe. ³⁶ Gweso uhusu itiku reseya na saa kutie muntu niumayiye, hata malaika wo kirunde, wala mwana ila tata wimwene. ³⁷ Kinya uyi naere kene matiku ama Nuhu, uyi utendeka uja gwa Mwana wama Adamu. ³⁸ Gweso kene matiku ayoo naere ekere gharika antu neare veulia no unywa, veroghoa no uroghowa hadi itiku ereo nech Nuhu akakea usafina, ³⁹ no vinaumanya into gharika nekaja uvakokota - vonge, uyi ejutendeka uja gwa Mwana wama Adamu. ⁴⁰ Uyi antu wavee vajutendeka veu mughunda umwedo kuhowa, no umwedo kurekwa unyuma. ⁴¹ Akhema vavee vajutendeka veusi itambamwe umwedo ujuhowa a umwedo ukusagha. ⁴² Gwa uyi tendeki mwina miho kwa soko mutima nyie itiku eke neujie Bwana witu. ⁴³ Gweso mumanye uyi, neutendeka bwana munyu khaya umanyie ne saa eke mwivi ujie, ukukeshu atuyanjea khaya akwe uvamewa. ⁴⁴ Gwa uyi munoneye mutendeka tayari gwa uyi Mwana wama Adamu ujie kene saa nemutimije. ⁴⁵ Uyi ne anyu ne mwaminifu, mutumami ne wina ihaa, ne bwana wakwe kumufa madaraka unto nevere kene khaya akwe, ili avafe malewa kwa ikhondo nerenoneye? ⁴⁶ Ubarikewe mutumami usuyu, nech bwana wakwe ujumuhanga ukutenda uyi ikhondo neujie. ⁴⁷ Tute novaera uyi bwana ujumweka unto a mo intu necha rakwe. ⁴⁸ Gweso nech mutumami mwovu ukuhanya ukoo akwe, Bwana wakwe watinyaa, ⁴⁹ no wandia uvakhoa atumami vakwe, no akalila no ughara vileo, ⁵⁰ Bwana wa mutumami usuyu ujuja kene itiku ne arireghemete, no kene saa ne atimije. ⁵¹ Bwana vakwe ujumutema vifande vivere no umweka kene nafasi emwe ikwete no ahonge, neti kujutendeka kereo no usia mino.

Chapter 25

¹ Uyi utemi wo kirunde kukikwa na acha ikumi ne a vakahoa taa yawe nohegha uenda umusengeya Bwana wa harusi. ² Vatano mukhate awenare vafutu, no vatano wangeja neare anya mahaa. ³ Acha neavutu vekahoa taa yawe, na vinahoa makuta. ⁴ Uyi acha ne vinamahaa vekahoa maife vina makuta itambemwe no taa yawe. ⁵ Necho ikhondo bwana wa harusi wachelewa ughea vonge vekakatwa utindia no urara. ⁶ Gweso ikhondo ro utiku wa manane kukatengeka no mukindo "Ravi, bwana wa harusi, fumi unji mumusengeye." ⁷ Uyi acha vekafetia vonge noacha taa yawe. ⁸ Uvoo neafutu vekavaera anya mahaa kukangeyi sehemu a makuta ayu kwa soko taa yetu yarima. ⁹ Gweso avoo anya mahaa vekasucha no vaera, 'Gwa uyi atikutoshiye sese na nyenye, bahu ayo endi gwa anyaurisha mukighureye kiasi kwa ajili anyu." ¹⁰ Ikihondo navaenda kuko ughura, Bwana arusi akaghea, no vonge neare vetayari vekaenda nayo kene ngoi a harusi no mlango ukautewa. ¹¹ Baada ayo avoo acha vangeja no vekaghea no uhanya, "Bwana bwana, kurugwere." ¹² Gweso akasucha nohanya tute novara, nene tivamanyie. ¹³ Gwa uyi ravi, kusoko mutimanyie itiku au saa. ¹⁴ Kwa soko kukikwete no muntu newayanja utenda muhinjo no enda ughe engaja. Akavaetana atumami vakwe no uvafa mali yakwe. ¹⁵ Umwendo wayo akamufa talanta itano, no ungeja talanta ivere, no uyuo munya talanta emwe. Mo muntu akafewa kiasi ukikwa no udaho wakwe. No uyuo muntu muntu akasafiri noenda kwakwe. ¹⁶ Fifei uyuo newafewa talanta itanoakaenda uyiekeya, no zalisha talanta engejan itano. ¹⁷ Uyi uyi uyou neawafewa talanta ivere, akazalisha engeja ivere. ¹⁸ Gweso mutumami niwafewa talanta emwedo, akaenda kwakwe, akakua ikhombo ufaghe, no akamefiha hela ama bwana wakwe. ¹⁹ Na nechuare muda ukarifa, bwana wa mutumami akasuka no utenda mahesabu. ²⁰ Uyuo mutumami neawafokee talanta itano, agaja noreta talanta engeja itano akahanya, 'Bwana, ukapa talanta itano, vama nahanga faida engeja itano.' ²¹ Bwana wakwe akamwera, "Hongera, mutumwa muja no mwaminifu, wahendeka umwaminifu kwa matu manyui, nekueka umadaraka aunto no amantu ne mainge, hefea kene nkumbu ama bwana wako." ²² Mutumami neawafokea talanta ivere, akaduya nohanya, 'Bwana, ukampa talanta ivere, Rava, nahanga nahanya faida atalanta ingeja ivere.' ²³ Bwana wakwe akamwera, 'Hongera, mutumami muja no mwaminifu, wahendeka umwaminifu gwa mantu makeii. Nekweka umadaraka amantu nemaingehefea kene nkumbu ama bwana wako.' ²⁴ Baadayo mutumami neawafokee talanta emwedo akaja nohanya, nemanyie veve we muntu mukhae, kukhara mahali nechu winafandea no kuvuna mahali nechu hukusia. ²⁵ Nene nekaoghofa, nekaenda zangu naunefiha talanta ako kene ironogo. Rava ukete hafai eyeo neare ako.' ²⁶ Nyeso bwana wakwe akamusucha nohanya, Veve mutumami nemuve no mutotro, au manyie kinya nokhara mahali nechu tinafandea, no uvuna umahali nechu sikusia. ²⁷ Gwa uyi aunoneye avafa hela ane antu va benki ikhondo nenasuka ukhane anumefokea eyeo ane itambemwe no faida. ²⁸ Uyi munyang'anyi iseye talanta no mufi uyu, p mutumami newina talanta ikumi. ²⁹ Mo muntu newinayo, ujuongeywa uzidi hata gwa uzidishiwa ino. Lakini kwa yeyote asiye na kitu, hata alichu nacho atanyang'anywa. ³⁰ Mujoghuti unji ukiti usuyu mutumami neatinoneye, nechu kujutendeka no kireo na ulia mino.' ³¹ Ikhando Mwana wama Adamu ujie kene ukuru wakwe, no malaika vonge itampemwenayo, uyi ujukikha unto a itumbe rakwe ra ukuru. ³² Mataifa onge ajokirunda usonge akwe, mweso ujubaghua kinya uyi mudemi nekuvubaghua khoru na mburi. ³³ Ujuveka khoru mukhndo wa kilelo, no mburi mukhono wo kemoho. ³⁴ Uyi mutemi ujuvaera avoo ne veu mukhono wakwe wo kelelo, njii nemwabarikewe no tata wane muuhefee utemi ne mwanighaneywe soko anyu mwandio wo ekwa musingi wo uremi. ³⁵ Kwa soko neare nina njara mukampa malewa, nea nemughenyi mukankaribisha; ³⁶ Amekhonde, mukanyecha masara, aremurue mukatunza, a nokitungo mukaja. ³⁷ Uyi anya hakivajumusucha no mwera, Bwana, nanare kukakuona wina njara nokulisia? Au wina yweta kukakufomaje? ³⁸ Nanae kukakuona umughenyi no kukakufokea au wina khonde kukakuyecha masara? ³⁹ Nanae kukakuona umurue, au kene kitungo no kukaja? ⁴⁰ No mutemi ujuvucha novaera, tue novaera, nemwatendie hafai gwa umwedo wo aruna vanyu neanyui mwantendee nene." ⁴¹ Uyi ujovaera avoo neveu mkhono wo kemoho, 'Heghi, kene nene nemwalanewe, endi kene moto wa khae nemwa eke ywe gwa ajili ama shetani no malaika vakwe, ⁴² Kwa soko anina njara gweso mwinampa malewa; anina yweta gweso mwinampaa maje; ⁴³ Neare ne mughenyi gweso mwinankaribisha neare ne nkonde gweso mwinampaa masara, neare nemurue na neukitungo gweso mwinauntunza.' ⁴⁴ Uyi veso no vajusucha nohanya, 'Bwana, nanae kukakuona wina njaea, au wina nyweta, umughenyi au wekhonde, au umurue, au umutugwa no kutina kuhundumea? ⁴⁵ auyi ujuvasocha nohanya, Tute novaera ereo necho mwina retende gwa umwedo wa avai anyui, mwinauntendea nene.' ⁴⁶ Avai vajoenda kene adhabu akhare uyi anya haki kene ufanga wakhare na khare."

Chapter 26

¹ Ik'hondo Yesu newajudaha uhanya khani yonge iyii, akavaera aseyeui vakwe, ² "Mumanyie uyi bada matiku avere kujutendeka no sikunkuru apasaka no Mwana wama Adamu ujufuywa ili usulubewe." ³ Badaayo akuru wo makuhani na anyampara va antu vekatana itamberemwe kene mikoa akuhani ne mukhuru neare kuetanwa Kayafa. ⁴ Gwa itambelelemwe vekafanga njama amukwata Yesu gwa kifiheyo no umuragha. ⁵ Kwa soko vakahanya, etatendeke ikhando ro sikunkuru, kusudi etaje ejozuka ghasia mukhate antu." ⁶ Ik'hando Yesu neare ku Bethania kene nyumba ama Simoni mkoma, ⁷ neare ukinyoshiye umeza, mukhema umwedo akaja kene mweso wochiye mkebe wa alabasta neare wina makuta ne thamani nkuru na akayamimineya unto a itwe rakwe. ⁸ Gweso aseyui vakwe nevajuona into erei, vekahura nohanya, ntuni soko a hasara eyei? ⁹ Ayai a eudaha urijwa gwa kiasi ne kekuru no ufewa atuki." ¹⁰ Gwa soko Yesu, au manyie erei akavaera, kusoko eke mumukhasia mukhema uui? Gwa uyi watenda intu rija kene nene. ¹¹ Atuki mwinayo matiku onge, gweso mututendeka itambe nanene daima. ¹² Kwa soko neare wamimina makuta ayai unto a mwere wane, akatenda uyi sori a iekwa rane. ¹³ Tute novaera, kungeja injili eyeo nejuhumbiriwe kene uremi vonnge, ketendo newahenda uyui mukhema, no keutendeka keuhanywa kwa sori a ikumbukeyo." ¹⁴ Nechu umwedo wa avoo ikumi na vavere, nekuetwa Yuda Iskariote, akaenda gwa ukuru wo makuhani. ¹⁵ nohanya, "Mughangeny ntuni nenamusaliti?" Vekampimeya Yuda ifande selasini ya hela. ¹⁶ Ufuma muda wasuyu akafenja chanya ka umusaliti. ¹⁷ Hata itiku ro mwandio ra mekate netutendewa chachu aseywi vekamweneya Yesu nouhanya, "Kufe neuseghete kukuandalea ulie malewa a pasaka?" ¹⁸ Akavaera, "Endi umujini gwa muntu unge na mwere, mwalimu wahanya, Muda wane wahumbea, neutimiza pasaka itamberemwe na aseywi vane kene nyumba ako." ¹⁹ Aseywi vekatenda kinya Yesu newavaragheya, navekaandaa malewa a pasaka. ²⁰ Neajugheya mpende, akakikhaa ulia malewa itambemwe no avoo aseywi ikumi navavere. ²¹ Neare veulia malewa, akahanya, tute novaera uyi umwedo wanyu ujusaliti." ²² Vekahura ino no mu umwendo akaandia uweya, "Je, netute ti nene, Bwana?" ²³ Akamusucha, uyuo neare wachovya mukhono wakwe ita itambemwe no nene kene bakuri ndio nekusegha usaliti. ²⁴ Mwana wama Adamu ujuhegha, kinya neawandekewe. Gweso hehe akwe muntu neujumusaliti Mwana wama Adamu! Etendeke kuja gwa muntu usuyu kinya inafafwa." ²⁵ Yuda, neare ujumusaliti akahanya, "Je!, Ne nene Rabi?" Yesu akamwera, "Into erei veve mughonjo." ²⁶ Neare veulia malewa, Yesu akaufunya mukate, akaubariki, no uwaghanja, akavafa aseywi, vakwe nohanya, horimulie, urui ne mwere wane." ²⁷ Akafunya kekombe no ushukuru, akavafa nohanya, "Nywii nyonge kene ekei. ²⁸ gwa uyi eyei ne saghami iragheyo rane, neuhunuka kwa soko a vinge gwa musamaha wo mahutie. ²⁹ Gweso nuvaera, tiuywa kanke mbesia ya muzabibu urui hadi itiku ereo nene junywa napyia itambe nanyee kene utemi wama tata wane." ³⁰ Nevajudaha uemba wemba, wekafuma noenda ketanto ka Mizeituni. ³¹ Nechu yesu akavera, "Utiku urui nyenye nyonge mukikwaa kwa asoko ane, gwa uyi eandekiwe nomunkwa mudemi no khoru wo irundo veufaghata. ³² Gweso bada aufetia gwane, novatongea uenda Galilaya." ³³ Gweso Petro akahanya, "Hata kinya vonge veughitra gwa soko a mantu neukuhanga, nene tiukuhitra." ³⁴ Yesu akasucha, tute nokuera, utiku urui nekee njololo inarea ujughita safari itatu." ³⁵ Petro akamwera, "Hata kinya enoneye ukuya no veve, tiukukana no aseywi vangeja vonge vekahanya uyi uyi. ³⁶ Badaayo Yesu akaenda nayo u mahali nekuetanwa Gethsemane no akavaera aseywi vakwe, "Ik'hani hafai ik'hondo nenaenda kuko no uomba." ³⁷ Akamuhua Petro na vana vavere wa Zebedayo no akaandia ihuzuneka no usononeka. ³⁸ Nechu akavaera, "Khoo ane ina uvai neukuru ino, kinya keasi kaukuya. Saghi hafai mkeshe itambemwe nanee." ³⁹ Waenda usonge kynyui, akagwa kefudifudi no uomba. Akahanya, "Tata wane, kinya uwezekana, kekombe ekei keghengee, hatendeke kinya neseghete nene uyi kinya useghete veve." ⁴⁰ Akavaendea aseywi akavahanga varaa ntroo akamwera Petro, "Gwa soko ete venaudaha ukesha na nene hata saa imwe? ⁴¹ Keshi nauomba mutaje nujuhefea majaribbuni, khoo eradhi, mwere ne dhaifu." ⁴² Awaenda kwakwe itambe ra kavere noomba nohanya, "Tata wane, kinya intu erei retudaha ughengea ne lazima nekenywee kekombe ekei, mafenji ako etendeke." ⁴³ Akasuka kanke novahanya vere ntroou, kwa soko miho awe atendeka marito. ⁴⁴ Nechu akavareka kanke noenda kwakwe. Akaromba itambe ra katatu nohanya khani iyiyo. ⁴⁵ Baadayo Yesu akavaendea aseywi vakwe novera, "Kee muree nakitunyesia? Ravi saa ihumbea Mwana wama Adamu kusalitewa mekhono anyu mahutie. ⁴⁶ Feti, kuheghe, ravi, uyuo neujusaliti wahumbea." ⁴⁷ Ik'hondo neare akere kureghetia, Yuda umwedo wa avoo ikumi no vavere, akagheya, irundo ne rikuru rekagheya itambemwe nayo refumie gwa ukuru wa makuhani no anyampara va antu. Vekaja no mavanga na marungu. ⁴⁸ Kanka muntu neawakusudea musaliti Yesu neare wavafa nkori nohanya, "Uyuo nenamutomia, ndio mweso. Mukati." ⁴⁹ Itambe reseya akaja gwa Yesu nohanya "Amucha, Mwalimu!" No akamutumia. ⁵⁰ Yesu akamwera, "Munyanhina retende ure neare rakureta. Uyi vekaja no mwaragheya mekhono Yesu, no umukwata. ⁵¹ Rava, muntu umwedo nerae witambe ramwe no Yesu, akaghora mukhono wakwe, ukauta ifanya rakwe nakamukwa mutumami wo kuhani mukuru noumutema ketwe kakwe. ⁵² Uyi Yesu akamwera, sucha

ufanga wako hafoo newaufungaa, kwa soko vonge nevetumea ufanga vajufariwa no ufanga.⁵³ Mughema uyi tiudaha umwetana tata wane, mweso akantumea majeshi uzidi ikumi na kavere va malaika?⁵⁴ Gweso uyi nino eke maandeko eudaha utimizwa, uyi ndio enoneye ufumea?"⁵⁵ Ikhondo reseye Yesu akauera irundo, "Je! Mwaja no mafanga no marungu ukwata kinya munyaghangi? Mwe itiku neukikhaa uhekalu no ufundisha, namwina, ukwata!"⁵⁶ Gweso onge ayai utendeka ili maandeko aa manabii atime uyi aseywi vakwe vekamureka no udua.⁵⁷ Avoo nea vamukwata Yesu vekamutoa gwa kuyafa, kuhani ne mukuu usehemu neare wandishi no azee vakirundie itamberemwe.⁵⁸ Nyeso Petro akamusambeya gwa nyuma gwa kure hadi kene ukumbe wa kuhani makuu akahefea munge no ukikhara itamberemwe no alinzi oone nereutendeka.⁵⁹ Uyi akuru wo makuhani na Baraza ronge are weufenja ushahidi wo uregheghe kene Yesu, ili vadahe umuragha.⁶⁰ Nechu vikafuma mashahidi vinge, gweso vinahanga soko engeja nyeso baadayo mashahidi vavere vekafuma usonge.⁶¹ no uhanya, "Muntu uyui akahanya, "Nadaha umevunja khaya a Mungu no unejenga kanke gwa matiku atatu.""⁶² Kuhani ne mukuru akaemeka no umuweya, "Utudaha ujibu? Avai veukushuhudea ntoni kene veve?"⁶³ Gweso Yesu akakikhaa twee. Kuhani ne mukuru akamwera, Kinya Mungu nekuishi nukuamuru ukwere kinya veve ne Kristo, Mwana wama Mungu."⁶⁴ Yesu akasucha, "Veve mughonjo ukuhanya intu erei, nyeso nukuera ufuma fanui no vendelea kumwona Mwana wa Adamu ukikhee umukhono wo kelelo ne wina nguu no ujie kene marunde a ukirunde."⁶⁵ Uyi kuhani ne mukuu akahafua masara akwe, nohanya, "Kukufuru! Je, kusegha kanke ushahidi wa ntuni? Rava, tayari mwategheya nekukufuru."⁶⁶ Je! Mughema ntuni, vekasucha nohanya, "Unoneye kuya."⁶⁷ Uyi vekamutiera mate ukusiu no umukhua ngumi, no umuhutra makofi gwa mekhono awe,⁶⁸ no uhanya, "Kukhanee, veve we Kristo. Ne anyunewa kukhua?"⁶⁹ Ikhondo reseye Petro neare wikhee unji kene ukiumbe no mutumami wa kekhema akamwendea no hanya, "Veve no neare itambemwe no Yesu wo Galilaya."⁷⁰ Gweso akahita usonge awe vonge, nohanya, Timanyie ino nekurehanya."⁷¹ Neawaenda unji ulango, mutumami unge wa kikhema akamuna no umwera javaefo hafai, "Muntu uyui no awere itambemwe no Yesu wo Nazareti."⁷² Akahita kanke gwa ukiafea, "Nene ntimumanyie muntu uyui."⁷³ Muda ukufei baadayo, avoo neare vaemekie fife, vekamwendea no uhanya no Petro, "Gwa tute veve no weumwendo wawe, kwa soko hata lafudhi ako euonyesha."⁷⁴ Uyi akaandi ulani no kiafeya, nene ntimumanyie muntu uyui, itambe reseye njololo akarea.⁷⁵ Petro akakumbukwa khani neawaerwe no Yesu, "Kabla njololo itinarea ukuukara matambe atatu."

Chapter 27

¹ Ikhondo ra diu nerajoghea, akuu wonge wo makuhani na anyampaa va antu vekalia njama dhidi ama Yesu wadehe umuragha. ² Vekamutunga, vekamuongoza, no mugheya kene Liwali Pilato. ³ Nechu ikhondo Yuda, nea wahendeka wamusaliti, newajua ona uyi, Yesu wadaha uhukumewa, akahuru no nosacha mafaja makumi atatu ahela gwa mukuru wo makuhani na anyampaa, ⁴ nakahanya, "Nahenda dhambi gwa umesaliti saghami netina mahutie." Gweso vekasucha, ekuhusu ntuni sese? Yarave asaya mughonjo." ⁵ Nechu akavirusha faghe ivio vifande vya hela kene hekalu, no uhegha gwake no ikinyonga mughonjo. ⁶ Mukuu wo makuhani akavihoa ivio mafaja hela no uhanya, "Ti kuja umeka hela eyei kene hazina, kwa soko ne gharama a saghami." ⁷ Vekareghetia gwa itambemwe no hela ikatumeke ughua maghunda wa mufinyanzi ro ueka antu. ⁸ Gwa soko eyei mughund usuyu wahendeka kuetwa, "Mughuda wo saghamu hadi reo eyei. ⁹ Nechu uruo ukhani neare wareghetiwe no nabii Yeremia rekatime, uhanya, "Vekafunya vifande makumi atatu ahela gharama neafangiwe no antu vya Israeli gwa soko akwe, ¹⁰ no vekatumeke gwa mughunda wo mufinyanzi, kinya Bwana wahendekie ukhanee." ¹¹ Hafo Yesu akaemeka usonge ama Liwali, no Liwali akamuweya, "Je veve we mgalume wo Wayahudi?" ¹² Yesu akasucha veve wahanya uyi." ¹³ Gweso ikhondo newajosintakwa na akuu wo makuhani na anyampaa, inasucha rengeja. Nechu Pilato akamwera, "Winayategheya mashitaka onge ne ako?" ¹⁴ Gweso inasucha hata ukhani umwe uyi Liwali akaijua mushangao. ¹⁵ Hafo kene sikukuu aneare desturi ama liwali umurughua mutufwa umwedo newahowanwa no irundo ra antu. ¹⁶ Ikhondo reseya a kwina matugwa sugu rina rakwe Baraba. ¹⁷ Uyi ikhondo neare vakirunda itambemwe, Pilato akawawela, "Ne anyu nemuseghete kumuru gwere gwa soko anyu?" Baraba au Yesu nekuetwa Kristo?" ¹⁸ Kwa soko aumanyie uyi vadaha umukwatra kwa soko a huri. ¹⁹ Ikhondo neare wikhere kene itumbe rakwe ro hukumu mukhema wakwe akamutuma ukhani no uhanya, utatende intu rengeja muntu uyui neatina ihutwe. Soko nakhaswa ino hata reo kene ndoti gwa soko akwe." ²⁰ Uyi akuu va makuhani na anyampaa vamuombea, no Yesu auraghwe. ²¹ Liwali akavaweya, "Ne wefe mkahte a vavee museghete nene nemurekee kene nyenye?" Vekahanya, "Baraba." ²² Pilato akavaera, "Nemutendee ntuni Yesu nekutanwa Kristo?" Vonge vekasucha, "Msulubishe" ²³ Mweso akahanya, "Soko ntuni Ihutie reke newatenda?" Nyeso vekaendelea uhumbua ndori hata unto ino, msulubishe." ²⁴ Uyi ikhondo Pilato newajuona atudaha utenda regheja, soko badala ayo vurugu neare yaandia, akafunya maje ananawa mekhono akwe usonge a irundo, no akahanya nene ntina ihutwe into a muntu uyui ne antina ihutwe yaravi ayai aghonjo." ²⁵ Antu vonge vekahanay, "Saghami akwe ahendeke unto itu no aghiya vitu." ²⁶ Uyi akamurughuera Baraba kene veso, gweso akamukhwa makhotia Yesu nomutoa kene veso noenda usulubewa. ²⁷ Nechu askari wa liwali vekamuhua Yesu mpaka Praitoria no irundo ra maskari vonge vikamwidekea. ²⁸ Vekamuyueya masara akwe no muyecha nkanjo rangi ne khuku. ²⁹ Nechu vekatenda taji a maghuya no meka unto aitwe rakwe, no vakamwekea mwanzi kene mukhono wakwe wo kilelo. Vekakhwa magoti usonge akwe no umusotra nohanya, salamu, mutemi, wo Wayahudi?" ³⁰ No vekamutiera mate, na vekafunya mwanzi nomukhwa ukitwe. ³¹ Ikhondo neare weumisotra, vekamuyueya masara akwe no umutongea noenda musulubisha. ³² Nevajufuma unji, vekamwona muntu ufuma Krene rina rakwe Simeoni, neare vekamulazimisha uwenda nayo ili adahe uwucha msalaba wakwe. ³³ Nevajugheasehemu neetwa Golgota, mana ayo, eneo ro fuvu na kichwa." ³⁴ Vekamufa siki neechanganyiwe no kisungu, anywe. Nyeso newajumeona, inadaha umenywa. ³⁵ Ikhondo nevajutendeka vamusulubisha, vekaaghana masara akwe gwa uya khuera kura. ³⁶ No vakakikhara no murava. ³⁷ Unto a itwe rakwe vakaeka masintaka dhidi akwe neosomeka, uyui ne Yesu, mtemi wo Wayahudi." ³⁸ Ahembi vavere vekakhasiywa itamberemwe, umwedo ufande wa kelelo na muya ufande wa kimoho. ³⁹ Avoo neare vekara vekamdhihaki vekahingisia metwe awe. ⁴⁰ no uhanya, "Veve ukusegha akulihalifu hekalu na urejenga kene matiku atatu, kiokoe mughonjo, kinya na Mwana wa Mungu, sima fange ufume umusalaba!" ⁴¹ Kene hali eyeyo akuru va makuhani vekahendeka veumkashifu, itambemwe na aandishi na wazee no uhanya, ⁴² "Arekuokoa vangeja, nyeso atudaha ukiokoa mughonjo, mweso ni mfalume wa Ayahudi, na asimefange umusalaba, ndio kumhuvea. ⁴³ Aumtumaini Mungu. Reka Mungu amokoe fanui kinya kusegha, kwa soko akahanya, "Nene ne Mwana wa Mungu." ⁴⁴ Na avoo anyanganyi vekahendeka veumusulubisha, itambemwe na mweso vekahanya khani yomudhihaki. ⁴⁵ Fanui ufuma saa amutandatru kuketendeka na kiti ngee onge hadi saa kenda. ⁴⁶ Naajughea saa kenda, Yesu akarea gwa ruri neukuu, "Eloi, Eloi, lama thabakithani?" Ukiraghe Mungu wane, Mungu wane, kusoko eke wadaha?" ⁴⁷ Ikhondo reseya baadhi awe neare vaemekie hafo vakategheya, vekahanya, 'Kumwetana Eliya.' ⁴⁸ Mara emwe umwedo akadua nohoa sifongo naumijuya ukiywa kelulu, akameka unto a mute no umufa adahe unywa. ⁴⁹ Avoo neavasaghie vakahanya, 'Mureki wimwene, mweki kuone kinya Eliya ujie umokoa.' ⁵⁰ Nechu Yesu akarea kanke gwa ruri ne ukuu akamefunya khoo akwe. ⁵¹ Rava ipazia ro hekalu rekapasuka sehemu evere ufuma unto hadi fange na fange ekakhakhata na magwe ikatamuka mafaja. ⁵² Makaburi akarughuka na meere atakakati vinge nea verree truo vekafetwa. ⁵³ Vekafuma umakaburi

baada a ufufuo wakwe, vekahefea mji mtakatifu, na vakakighea na vainge.⁵⁴ Uyu akida na avoo neare vumuravie Yesu vakaona tetemeko na muntu neare akighea, vekakijua wova ino nohanya, 'Tute uyui neare Mwana wa Mungu.'⁵⁵ Akhema vainge neare vamusambeye Yesu ufuma u Galilaya noumuhudumea vekatendeka hafo veurava ufuma kure.⁵⁶ Mukhate awe neare Mariamu Magdalena Mariamu nyiya wakwe Yakobo na Josephu na nyinya wa nginya wa Zebedayo⁵⁷ Neajoghea mpende akaja muntu mughware ufuma Arimthayo, ayo nekuetanwa Yusufu, neare no akateka museywi wama Yesu.⁵⁸ Akaenda kena Pilato no urombo mwere wama Yesu. Necho Pilato akaregheya adahe ufewe.⁵⁹ Yusufu akauhoa mwere akautunga gwa a sufi ne safi,⁶⁰ naakamurecha kene kaburi ne rifa rakwe neare urechongie umagwe. Nechu akaviringisha igwe nerikuu rekakunekea mulango wa kaburi na akaenda.⁶¹ Mariamu Magdalena na Mariamu muya neare vhafo vikhee uelekea kaburi.⁶² Itiku ne rifuatae neare rekatendeka itiku ra maandalio akuu va makuhani wa makuhani vekakirunda itambemwe kene Pilato.⁶³ Vekamwera, 'Bwana, kukumbukiwe uyi ikhondo mareghehe nea mufanga akahanya, 'Bada amatiku ataratu ujufetia nanke.'⁶⁴ Uyi ragheya kaburi righojwe salama mpaka matiku atatu. Neti aseywi vakwe vedaha uya umwiva no uhanya kwa antu wafetia ufuma gwa ukuyi no udanganya mwisho ujutendeka uve kuliko uruo wo mwandio."⁶⁵ Pilato akavaera, "Hori alinzi. Endi mwendotenda hali ausalama kinya mudaha."⁶⁶ Uyi vekaenda na utenda kaburi salama, igwe rekagogwa muhuri uvaeka walinzi.

Chapter 28

¹ Nechuare mpende itaku ra Sabato yiuva neare roharea uenda itiku ra mwandio ra iwiki, Mariamu Magdalena na Mariamu moya vekaja oreona kaburi. ² Rava akwina itetemeko rikuu gwa soko malaika wama Bwana akasimma urisunta ireo igwe. ³ Ikeru rakwe akatendeka kinya umeme, na masara akwe akatendeka maeru kinya theluji. ⁴ Avoo anyolinda vekahagwa na wova noutendeka kinya akuyi. ⁵ Uyuo maraika akavakhanea avoo akhema nohanya, "Mutaoghofe kwasoko nemanyie mumufenja Yesu, neawasulubewa. ⁶ Atifo hafai, nyeso wafetia kinya nea wavaghanee. Njii murave mahali neare Bwana uree. ⁷ Enda ure mwendovaera aseywi vakwe, wafetia ufuma gwa akuyi, rava votongea Ugalilaya. Kuko ndio mwinjumuona. Rava nene navaera." ⁸ Avoo akahema vekahegha hafo ukaburi ure vakatendeka na wova na nkumbu nekuu, na vekadoa uvaera aseywi vakwe. ⁹ Rava Yesu akatana anayo nohanya, "Salamu" avoo akhema vekaja noumukatra megghuu akwe nanyi vekamwinamea. ¹⁰ Nechu Yesu akavaera, "Mutaoghofe, endi mwendovaera aruna vanyu watongea Ugalilaya. Kuko mwinjumona. ¹¹ Ikondo avoo akhema neare vinje, rava baadhi alinzi vekaenda umujini noveare akuu va makuhani mantu onge neare akighea. ¹² Makuhani neare vatana na anyampaa urejadili intu arei itambemwe nayo, vekafunya kiasi kekuru kahela kwa avoo askari, ¹³ no vaera, "Vaeri vangeja uyi, aseywi wama Yesu vekaja utiku vakaiva mwere wama Yesu ikhondo sese neare kuree." ¹⁴ Mbese taarifa eyei imufikie liwali, sese kumushawishi hovaheyeya nyenye mashaka onge." ¹⁵ Gwa uyi avoo askari vekaihoa yio hela natenda kinya neare vaseywa. Ukhani urui ukakighea ino kwa Wayahudi na atendekie uyi hata reo. ¹⁶ Nyeso asava atumwa ikumi na vavere, na umwedo vakaenda Ugalilaya, kene ekeo ketanto neare wavaraghee. ¹⁷ Neare vamuona, vekamwabudu. Nyeso vangeja vekuoghofa. ¹⁸ Yesu akaja kene veso novaera, "Nafiwe nguu nyonge ungee no ukirunde. ¹⁹ Uyi endi mwandovatrenda mataifa onge utendeka aseywi muvatize kwa rina rama tata na rama Mwana no khoo ne Mweru. ²⁰ Varangei uyahovea mantu onge nenavaragheye, Na ravi, nene nitambemwe na nyenye daima neti mpaka khare a dunia.